

BANK MELLİ İRAN BAKI FİLİALI

31 dekabr 2014-cü il tarixinə

**Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına
Uyğun Maliyyə Hesabatları və Müstəqil
Auditor Rəyi**

MÜNDƏRİCAT

Müstəqil Auditorun Rəyi	1
Maliyyə Vəziyyəti haqqında Hesabat	3
Məcmu Gəlirlər haqqında Hesabat	4
Səhmdar Kapitalında Dəyişikliklər haqqında Hesabat	5
Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti haqqında Hesabat	6
Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər	7-46

MÜSTƏQIL AUDİTORUN RƏYİ

Bank Melli Iran Bakı filialının Səhmdarlarına və İdarə Heyətinə

Maliyyə hesabatları üzrə auditor hesabatı

Biz Bank Melli Iran Bakı filialının (“Bank”) 31 dekabr 2014-cü il tarixinə təqdim edilən maliyyə vəziyyətinə dair hesabatı, həmin tarixdə tamamlanan il üzrə məcmu gəlirlər, səhmdar kapitalında dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, eləcə də əsas mühasibat prinsiplərinin və digər izahedici qeydlərin xülasəsindən ibarət olan maliyyə hesabatlarının audit yoxlamasını apardıq.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması üzrə rəhbərliyin məsuliyyəti

Hazırkı maliyyə hesabatların Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və eləcə də saxtakarlıq və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq, əhəmiyyətli səhvlər olmayan maliyyə hesabatlarının hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi üçün müvafiq daxili nəzarət sisteminə görə Rəhbərlik məsuliyyət daşıyır.

Auditorun məsuliyyəti

Bizim məsuliyyətimiz apardığımız audit yoxlamasına əsasən bu maliyyə hesabatlarına dair rəy bildirməkdən ibarətdir. Biz audit yoxlamasını Beynəlxalq Audit Standartları əsasında aparmışıq. Həmin standartların tələbinə görə, biz etik tələblərə əməl etməli və auditi elə şəkildə planlaşdırmalı və aparmalıyıq ki, maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli təhriflərin mövcud olmamasına kifayət qədər əmin olaq.

Audit yoxlamasına maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər və açıqlamalara dair auditor sübutu əldə etmək üçün prosedurların yerinə yetirilməsi daxildir. Seçilmiş proseduralar auditorların mülahizəsindən, eləcə də fırıldaqçılıq və ya səhvlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli dərəcədə təhrif edilməsi risklərinin qiymətləndirilməsindən asılıdır. Həmin riskləri qiymətləndirərkən auditor müəssisəsinin daxili nəzarət sisteminin effektivliyinə dair rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə görə müvafiq audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi üçün müvafiq daxili nəzarət sistemini nəzərdən keçirir.

Biz hesab edirik ki, bu audit rəyini bildirməyə əsas verən kifayət qədər və uyğun auditor sübutu əldə etmişik.

Rəy

Bizim fikrimizcə, əlavə edilən maliyyə hesabatları bütün mühüm aspektlər baxımından Bankın 31 dekabr 2014-cü il tarixinə olan maliyyə vəziyyətini, onun fəaliyyətinin nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına uyğun olaraq həmin tarixdə başa çatan il üçün düzgün əks etdirir.

Bakı, Azərbaycan Respublikası
3 fevral 2015-ci il

Bank Melli İran Bakı Filialı
Maliyyə Vəziyyəti haqqında Hesabat
(Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeyd	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	20,636,475	27,704,586
Digər banklar və maliyyə institutlarından alınacaq vəsaitlər	8	25,055,261	24,969,505
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	9	5,689,869	4,861,245
Ticarət üçün qiymətli kağızlar	10	8,995,116	-
Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiya kağızları	10	2,504,676	-
Binalar və avadanlıqlar	11	13,214,877	13,377,029
Qeyri-maddi aktivlər	11	21,425	34,945
Gəlir vergisi aktivləri		-	112,909
Təxirə salınmış gəlir vergisi aktivləri	21	-	6,553
Digər aktivlər	12	467,141	520,998
CƏMİ AKTİVLƏR		76,584,840	71,587,770
ÖHDƏLİKLƏR			
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	13	24,595,798	47,182,835
Müştəri hesabları	14	1,293,936	2,849,101
Təxirə salınmış gəlir vergisi öhdəliyi	21	42,157	-
Digər öhdəliklər	15	28,643	46,248
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR		25,960,534	50,078,184
KAPİTAL			
Nizamnamə kapitalı	16	51,433,671	22,408,701
Binalar üzrə yenidənqiymətləndirmə ehtiyatı		30,477	3,483
Yığılmış zərər		(839,842)	(902,598)
CƏMİ KAPİTAL		50,624,306	21,509,586
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		76,584,840	71,587,770

İdarə heyəti adından:

Hüseynzadə Niri Manuçehr Əbdüləli
Filial Müdiri

3 fevral 2015-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Rəhimli Elxan Rəşad oğlu
Baş Mühasib

3 fevral 2015-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Bank Melli İran Bakı Filialı
Məcmu Gəlirlər haqqında Hesabat
(Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeyd	31 dekabr 2014-cü il tarixində tamamlanan il üzrə	31 dekabr 2013-cü il tarixində tamamlanan il üzrə
Faiz gəlirləri	17	2,004,549	1,483,087
Faiz xərcləri	17	(8,153)	(74,298)
Xalis faiz gəlirləri		1,996,396	1,408,789
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyatın geri qaytarılması/(dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat), xalis		(350,204)	3,234
Ehtiyat ayırmalarından sonra xalis faiz gəlirləri		1,646,192	1,412,023
Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə gəlir - zərər çıxılmaqla	18	(24,195)	(2,109)
Haqq və komissiya gəlirləri	19	159,321	107,115
Haqq və komissiya xərcləri	19	(37,353)	(10,885)
Ticarət üçün qiymətli kağızlar üzrə realizasiya olunmuş zərər		(3,547)	-
Əmlak, tikili və avadanlıqların silinməsindən zərər		(300)	-
Digər gəlirlər		93	12,823
Vergidən əvvəlki mənfəət		1,740,211	1,518,967
Əməliyyat xərci	20	(1,638,243)	(1,467,650)
Vergidən əvvəlki mənfəət		101,968	51,317
Mənfəət vergisi (xərci)/gəliri	21	(41,412)	9,305
İL ÜZRƏ XALIS MƏNFƏƏT		60,556	60,622
Əmlakın yenidənqiymətləndirilməsi üzrə gəlir		36,492	-
Digər məcmu gəlir komponentləri üzrə mənfəət vergisi		(7,298)	-
İL üzrə digər məcmu gəlirlər		29,194	-
İL ÜZRƏ CƏMI MƏCMU GƏLİRLƏR		89,750	60,622

İdarə heyəti adından:

Hüseynzadə Niri Manuçehr Əbdüləli
Filial Müdiri

3 fevral 2015-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Rəhimli Elxan Rəşad oğlu
Baş Mühasib

3 fevral 2015-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Bank Melli İran Bakı Filialı
Kapitalda Dəyişikliklər haqqında Hesabat
(Azərbaycan Manatı ilə)

	Səhmdar kapital	Yığılmış zərər	Digər ehtiyatlar	Cəmi kapital
01 yanvar 2013-cü il tarixinə qalıq	22,408,701	(965,420)	5,683	21,448,964
İl üzrə xalis mənfəət	-	60,622	-	60,622
İl üzrə digər məcmu gəlirlər	-	-	-	-
İl üzrə cəmi məcmu gəlirlər	-	60,622	-	60,622
Yenidən qiymətləndimə üzrə ehtiyata köçürmə	-	2,200	(2,200)	-
31 dekabr 2013-cü il tarixinə qalıq	22,408,701	(902,598)	3,483	21,509,586
İl üzrə xalis mənfəət	-	60,556	-	60,556
Əmlakın yenidən qiymətləndirilməsi üzrə gəlir, xalis	-	-	29,194	29,194
İl üzrə cəmi məcmu gəlirlər	-	60,556	29,194	89,750
Səhmdar kapitlinin artırılması	29,024,970	-	-	29,024,970
Yenidən qiymətləndimə üzrə ehtiyata köçürmə	-	2,200	(2,200)	-
31 dekabr 2014-cü il tarixinə qalıq	51,433,671	(839,842)	30,477	50,624,306

İdarə heyəti adından:

Hüseynzadə Niri Manuçehr Əbdüləli
Filial Müdiri

3 fevral 2015-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Rəhimli Elxan Rəşad oğlu
Baş Mühasib

3 fevral 2015-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Bank Melli İran Bakı Filialı
Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti haqqında Hesabat
(Azərbaycan Manatı ilə)

Qeyd	31 dekabr 2014- cü il tarixində tamamlanan il üzrə	31 dekabr 2013- cü il tarixində tamamlanan il üzrə
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTİNİN HƏRƏKƏTİ:		
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət/(zərər)	101,968	51,317
Düzəlişlər:		
Ehtimal edilən zərərlər üçün ehtiyat xərcləri	310,429	533,780
Amortizasiya və köhnəlmə xərcləri	217,097	229,892
Əmlak, tikili və avadanlıqların silinməsindən zərər	300	-
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə kurs fərqlərindən zərər/(mənfəət)	(15,139)	4,335
Aktiv və passivlərdə dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitləri	614,655	819,324
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişmələr:		
Əməliyyat aktivlərində (artımlar)/azalışlar:		
Digər banklar və maliyyə institutlarından alınacaq vəsaitlər	(220,433)	4,266,277
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	(969,184)	(283,926)
Ticarət üçün qiymətli kağızlar	(8,995,116)	-
İnvestisiya qiymətli kağızları	(2,504,676)	2,897,701
Digər aktivlər	112,399	(5,533,330)
Əməliyyat öhdəliklərində artımlar/(azalışlar):		
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	(21,643,818)	46,679
Müştəri hesabları	(1,492,610)	859,587
Digər öhdəliklər	(17,614)	22,747
Vergi tutulmalardan əvvəl daxil olan pul vəsaitləri:	(35,116,397)	3,095,059
Ödənilmiş mənfəət vergisi	(10,645)	-
Əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitləri	(35,127,042)	3,095,059
İNVESTİSIYA FƏALİYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTİNİN HƏRƏKƏTİ		
Bina və avadanlıqların alınması	(3,522)	(2,757)
Qeyri-maddi aktivlərin alınması	(1,711)	-
İnvestisiya fəaliyyətində istifadə olunan pul vəsaitləri	(5,233)	(2,757)
MALİYYƏ FƏALİYYƏTİNDƏN DAXİL OLAN PUL		
Səhmdar kapitalında artım	29,024,970	-
Maliyyələşdirmə fəaliyyətinə yönəlmiş xalis pul vəsaitləri	29,024,970	-
Xarici valyuta kurslarındakı dəy. pul və pul vəs. ekviv. təsiri	(960,806)	541,548
XALIS PUL VƏ PUL EKVİVALENTLƏRİ ARTIMLARI / (AZALMALARI)	(7,068,111)	3,633,850
PUL VƏ PUL EKVİVALENTLƏRİ, hesabat ilinin əvvəlinə	7 27,704,586	24,070,736
PUL VƏ PUL EKVİVALENTLƏRİ, hesabat ilinin sonunda	7 20,636,475	27,704,586

İdarə heyəti adından:

Hüseynzadə Niri Manuçehr Əbdüləli

Filial Müdiri

3 fevral 2015-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Rəhimli Elxan Rəşad oğlu

Baş Mühasib

3 fevral 2015-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

1 Giriş

Hazırkı maliyyə hesabatları 31 dekabr 2014-cü il tarixində tamamlanan il üçün Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq 1993-cü ildə Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatdan keçmiş Bank Melli İran Bakı Filialı (“Bank”) üçün tərtib edilmişdir. Bankın əsas işgüzar fəaliyyəti kommersiya və pərakəndə bank əməliyyatlarından ibarətdir.

Əsas fəaliyyət növləri. Bankın əsas fəaliyyəti fiziki və hüquqi şəxslərə bank xidmətlərinin göstərilməsindən ibarətdir. Bank Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı (“ARMB”) tərəfindən nəzarət altında və ona verilmiş 124 nömrəli ümumi bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir.

31 dekabr 2014-cü il üzrə aşağıdakı səhmdarlar Bankın buraxılmış səhmlərinə sahib olmuşlar:

Səhmdarlar	31 dekabr 2014 %	31 dekabr 2013 %
“Bank Melli İran” İran İslam Respublikası	100	100

Bankın hüquqi ünvanı və fəaliyyət göstərdiyi yer. Bankın hüquqi ünvanı aşağıdakı kimidir:

Nobel prospekti 23
Bakı, AZ 1025
Azərbaycan Respublikası

Əməliyyat valyutası. Hazırkı maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər Azərbaycan Manatı ilə (“AZN”) əks olunmuşdur. Azərbaycan Manatı Azərbaycan Respublikasının rəsmi valyutasıdır.

2 Bankın Əməliyyat Mühiti

Azərbaycan Respublikasında inkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyyatına xas xüsusiyyətlər, o cümlədən digər ölkələrdə sərbəst dönərlə olmayan valyuta, xarici valyuta əməliyyatları üzrə ciddi nəzarət və nisbətən yüksək inflyasiya səviyyəsi və iqtisadi artım mövcuddur. Azərbaycanın bank sektoru ictimai fikirdəki mənfi dəyişikliklərə və iqtisadi şəraitə qarşı həssasdır.

Azərbaycan Respublikasında iqtisadi inkişafın gələcək perspektivləri hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə və pul islahatlarının effektivliyindən, eləcə də vergi, hüquq, normativ və siyasi sistemin inkişafından xeyli dərəcədə asılıdır.

Azərbaycan Respublikasının gələcək iqtisadi inkişafı xarici amillər və iqtisadi artımı saxlamaq, vergi, hüquqi və idarəetmə mühitini dəyişmək üçün hökumət tərəfindən həyata keçirilən daxili tədbirlərdən asılıdır. Rəhbərlik hesab edir ki, cari biznes və iqtisadi mühitdə Bankın fəaliyyətinin davamlılığını və inkişafını təmin etmək üçün bütün zəruri tədbirləri görür.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi

Maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsinin əsas prinsipləri. Hazırkı maliyyə hesabatları Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına (“BMHS”) uyğun olaraq tarixi dəyər prinsipinə əsasən hazırlanmışdır. Qeyd olunan maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında istifadə edilən əsas uçot prinsipləri aşağıda göstərilir. Həmin uçot prinsipləri başqa hallar nəzərdə tutulmadıqda, bütün dövrlərə müvafiq şəkildə tətbiq edilmişdir.

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları. Təsnifat formalarından asılı olaraq maliyyə alətləri ədalətli dəyərdə və ya amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınır. Həmin qiymətləndirmə üsulları aşağıda əks etdirilir.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (davamı)

Ədalətli dəyər müstəqil şəkildə fəaliyyət göstərən yaxşı məlumatlandırılmış müstəqil tərəflər arasında əməliyyatın ümumi şərtlər əsasında həyata keçirildiyi zaman aktivin mübadilə edilə bildiyi və ya öhdəliyin yerinə yetirildiyi məbləği təşkil edir. Ədalətli dəyər fəal bazarda alınıb satılan maliyyə aktivləri üzrə cari tələb qiymətini və maliyyə öhdəlikləri üzrə cari təklif qiymətini əks etdirir. Bazar riskləri qarşılıqlı şəkildə əvəzləşdirilən aktiv və öhdəliklər ilə əlaqədar Bank qarşılıqlı surətdə əvəzləşdirilən risklər üzrə ədalətli dəyər göstəricilərinin müəyyən edilməsi üçün orta bazar qiymətlərindən istifadə edə bilər və xalis açıq mövqeyə müvafiq tələb və təklif qiyməti tətbiq edə bilər. Maliyyə aləti fəal bazarda o zaman sərbəst surətdə alınıb satıla bilən aktivlər kimi qəbul edilir ki, onların qiymətləri haqqında məlumat fond birjasında və ya digər maliyyə təşkilatından sərbəst və müntəzəm şəkildə əldə edilə bilsin və bu zaman həmin qiymətlər könüllü şəkildə bazar şərtləri çərçivəsində həyata keçirilən real və müntəzəm əməliyyatları əks etdirsin.

Bazar qiymətləri mövcud olmayan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti modeli, könüllü şəkildə həyata keçirilən ən son əməliyyatlar haqqında məlumata əsaslanan modellər kimi qiymətləndirmə üsulları, eləcə də investisiya qoyulan müəssisələr haqqında maliyyə məlumatlarının təhlili istifadə edilir.

Qiymətləndirmə üsulları müşahidə edilə bilən bazar məlumatları ilə dəstəklənməyən fərziyyələrin istifadə olunmasını tələb edə bilər. Bu fərziyyələrin hər hansı birinin mümkün alternativ variantla əvəz edilməsi nəticəsində mənfəət, gəlir, aktiv və öhdəliklərin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsinə səbəb olacaq hallar barədə məlumat hazırkı maliyyə hesabatlarında açıqlanır.

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri əks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alışı, buraxılması və ya satışı ilə əlaqəlidir. Əlavə xərclər əməliyyatın həyata keçirilmədiyi təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalarına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Borc öhdəlikləri üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri maliyyə xərclərinə daxil edilmir.

Amortizasiya olunmuş maya dəyəri əsas məbləğin ödənilməsi çıxılmaqla, lakin hesablanmış faizləri daxil etməklə, maliyyə aktivləri üçün isə dəyərsizləşmə zərərləri üzrə hər hansı silinməni çıxmaqla aktivlərin ilkin dəyərini əks etdirir. Hesablanmış faizlərə ilkin uçot zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ödəniş məbləği üzrə hər hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir. Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya olunmuş diskont və ya mükafat (verilmə zamanı təxirə salınmış komissiyalar daxil olmaqla, əgər varsa) ayrıca göstərilir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda müvafiq maddələrin balans dəyərinə daxil edilir.

Effektiv faiz metodu maliyyə alətinin balans dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcəsi) təmin edilməsi üçün faiz gəlirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində uçota alınması metodudur. Effektiv faiz dərəcəsi, təxmin edilən gələcək pul ödənişlərini və ya daxilolmaları (kreditlər üzrə gələcək zərərlər xaric olmaqla) maliyyə alətinin gözlənilən fəaliyyət müddəti ərzində və ya müvafiq hallarda daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin xalis balans dəyərinə diskontlaşdırılan dəqiq dərəcədir.

Effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aləti üçün nəzərdə tutulan dəyişkən faiz dərəcəsi üzrə kredit spreadini əks etdirən mükafatlar və ya diskont və yaxud bazar qiymətlərindən asılı olaraq müəyyən edilməyən digər dəyişkən amillər istisna olmaqla, faiz dərəcələrinin növbəti dəyişdirilmə tarixinə qədər dəyişkən faizli alətlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini diskont etmək üçün istifadə edilir. Bu cür mükafatlar və ya diskontlar maliyyə alətinin gözlənilən tədavül müddəti ərzində amortizasiya edilir.

Diskont dəyərini hesablanmasına müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsini təşkil edən bütün komissiyalar daxildir.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (davamı)

Maliyyə alətlərinin ilkin uçotu. Mənfəət və zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə göstərilən ticarət üçün qiymətli kağızlar, derivativlər və digər maliyyə alətləri əvvəlcə ədalətli dəyerdə qeydə alınır. Bütün digər maliyyə alətləri əməliyyat xərcləri də daxil olmaqla ədalətli dəyerdə qeydə alınır. İlkin uçot zamanı ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq əməliyyat qiyməti ilə sübut edilir. İlkin uçot zamanı yaranan gəlir və ya zərər yalnız ədalətli dəyər ilə əməliyyat qiyməti arasında fərq olduqda qeydə alınır. Ədalətli dəyər eyni maliyyə aləti ilə aparılan digər cari bazar əməliyyatlarının müşahidəsi və yaxud həmin bazarlardan əldə edilən məlumatlara əsaslanan qiymətləndirmə üsulu ilə sübut edilir.

Qanunvericilik və ya ümumi qəbul edilmiş bazar qaydaları ilə müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində təchiz olunması nəzərdə tutulan maliyyə aktivlərinin bütün digər alış və satışları ("müntəzəm" alış və satışlar), Bankın maliyyə aktivini almaq və ya satmaq öhdəliyini qəbul etdiyi əməliyyat tarixində qeydə alınır. Alış üzrə bütün digər əməliyyatlar müəssisənin həmin maliyyə aləti üzrə müqavilə tərəfi olduqda qeydə alınır.

İlkin uçotdan sonra maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri sonradan effektiv faiz dərəcəsi metoduna əsasən amortizasiya olunmuş maya dəyərində qiymətləndirilir.

Maliyyə aktivlərinin uçotdan silinməsi. Bank aşağıdakı hallarda maliyyə aktivlərini uçotdan silir: (a) aktivlər geri alındıqda və ya bu aktivlərlə əlaqədar pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə hüquqların müddəti başa çatdıqda və ya (b) Bank maliyyə aktivlərindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını üzrə mülkiyyət hüququnu ötürdükdə və ya ötürülmə haqqında müqavilə bağladıqda və bu zaman (i) həmin aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə başqa tərəfə ötürdükdə və ya (ii) bu aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə ötürmədikdə və ya saxlamadıqda, lakin, həmin aktivlər üzrə nəzarət hüququnu özündə saxlamadıqda.

Nəzarət qarşı tərəfin öz mülkiyyətində olan aktivi satış üzrə məhdudiyətlər qoymadan əlaqəli olmayan üçüncü tərəfə satmaq üçün praktiki imkana malik olmadığı hallarda saxlanılır.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri asanlıqla müəyyən nağd pul məbləğinə çevrilə bilən və dəyəri cüzi dəyişikliklərə məruz qalan maddələrdir. Overnayt depozitlər istisna olmaqla, bütün qısamüddətli banklararası yerləşdirmələr digər banklardan alınacaq vəsaitlərə daxil edilir. Məhdudlaşdırılmış məbləğlər pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərindən çıxarılır. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri amortizasiya olunmuş maya dəyərində əks etdirilir.

ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar. ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar maya dəyərində qeydə alınmaqla, Bankın gündəlik əməliyyatlarını maliyyələşdirmək üçün nəzərdə tutulmayan məcburi ehtiyat depozitlərini əks etdirir və bu səbəbdən pul vəsaitlərinin hərəkəti hesabatının tərtib edilməsi məqsədilə pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə aid edilmir.

Digər banklardan alınacaq vəsaitlər. Digər banklardan alınacaq vəsaitlər təsbit edilmiş və ya müəyyən edilə bilən tarixlərdə qaytarılmaq şərtilə Bank tərəfindən müxbir banklara avans şəklində nağd pul verildiyi zaman uçota alınır. Bu zaman, Bankın derivativ maliyyə alətləri ilə əlaqəsi olmayan və sərbəst surətdə alınıb satıla bilməyən debitor borcları üzrə alqı-satqı əməliyyatı aparmaq niyyəti olmur. Digər banklardan alınacaq vəsaitlər amortizasiya olunmuş maya dəyərində qiymətləndirilir.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar təsbit edilmiş və ya müəyyən edilə bilən tarixlərdə qaytarılmaq şərtilə sərbəst surətdə alınıb satıla bilməyən qeyri-derivativ maliyyə alətləri ilə əlaqəsi olmayan debitor borclarının əldə edilməsi və ya yaradılması məqsədilə, Bank tərəfindən müştərilərə avans şəklində nağd pul verildiyi zaman uçota alınır. Bu zaman Bankın həmin debitor borcları üzrə alqı-satqı əməliyyatı aparmaq niyyəti olmur. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar amortizasiya olunmuş maya dəyərində qiymətləndirilir.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (davamı)

Amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınan maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi. Maliyyə aktivinin ilkin uçotundan sonra baş vermiş bir və ya bir neçə halın (“zərər halları”) nəticəsində yaranmış və etibarlı şəkildə təxmin edilə bilən maliyyə aktivini və ya maliyyə aktivləri Bank üzrə gələcək pul vəsaitlərinin məbləğinə və ya vaxtına təsir göstərən dəyərsizləşmə üzrə zərərlər il üzrə mənfəət və zərəre aid edilir.

Ayrıca qiymətləndirilən maliyyə aktivini (əhəmiyyətindən asılı olmayaraq) ilə əlaqədar dəyərsizləşmə üzrə zərərin baş verməsinə dair Bankda obyektiv dəlil olmadıqda, həmin aktiv analoji kredit riskinə malik olan maliyyə aktivləri Banka aid edilir və dəyərsizləşməyə görə birlikdə qiymətləndirilir. Maliyyə aktivinin dəyərsizləşməsi məsələsinə baxarkən Bankın nəzərə aldığı əsas amillər həmin aktivin vaxtı keçmiş statusu və hər hansı girov təminatının realizasiya oluna bilməsidir.

Dəyərsizləşmə üzrə zərərin baş verməsinə dair obyektiv əlamətlərin mövcud olmasını müəyyən edən əsas meyarlar aşağıda göstərilir:

- hər hansı ödənişin gecikdirilməsi və bu zaman gecikdirilmiş ödənişin hesablaşma sistemlərindəki gecikmə ilə izah edilə bilməməsi;
- borcalanın əhəmiyyətli maliyyə çətinlikləri ilə üzləşməsi və bunun Bankın borcalan haqqında maliyyə məlumatları ilə təsdiqlənməsi;
- borcalanın müflisləşməsi və ya onun maliyyə strukturunun yenidən təşkil edilməsi riskinə məruz qalması;
- borcalana təsir göstərən milli və ya yerli iqtisadi şəraitin dəyişməsi nəticəsində onun ödəniş statusunda mənfə dəyişikliklərin baş verməsi; və ya
- girovun dəyərinin bazar şərtlərinin pisləşməsi nəticəsində əhəmiyyətli dərəcədə aşağı düşməsi.

Aktivlər üçün dəyərsizləşmə üzrə zərərlərin kollektiv şəkildə qiymətləndirilməsi məqsədilə maliyyə aktivləri analoji kredit risk xüsusiyyətlərinə əsasən qeydə alınır. Həmin xüsusiyyətlər qiymətləndirilən aktivlərin müqavilə üzrə şərtlərinə uyğun olaraq borcalanlar tərəfindən bütün məbləğlərin ödənilməsi qabiliyyətinin göstəricisi olmaqla, bu cür aktivlər Bank üzrə gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin təxmin edilməsi üçün uyğundur.

Dəyərsizləşməyə qarşı məcmu şəkildə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri bankdakı pul vəsaitlərinin gələcək hərəkəti, həmin aktivlərlə bağlı müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinə, keçmişdə baş vermiş zərər halları nəticəsində yaranacaq vaxtı keçmiş borcların həcmində dair rəhbərlikdə mövcud olan statistikaya və vaxtı keçmiş borcların geri qaytarılması nailiyyətinə əsasən müəyyən edilir.

Keçmiş dövrlərə təsir göstərməyən cari şəraitin təsirini əks etdirmək və cari dövrdə mövcud olmayan keçmiş hadisələrin təsirini aradan qaldırmaq məqsədilə, keçmiş illərin statistikasını müşahidə edilə bilən cari məlumatlara əsasən tənzimlənilir.

Amortizasiya olunmuş maya dəyərində uçota alınan dəyərsizləşmiş maliyyə aktivini ilə bağlı şərtlərə yenidən baxılırsa və ya bu şərtlər borcalanın və yaxud borcverənin maliyyə vəziyyətindəki çətinliklərə görə dəyişərsə, dəyərsizləşmənin uçotu şərtlərin dəyişməsindən əvvəlki effektiv faiz dərəcəsinə əsaslanır.

Aktivin balans dəyərini effektiv faiz dərəcəsilə diskont edilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərinə (kreditlər üzrə baş verməmiş gələcək zərərlər istisna olmaqla) silmək üçün aktivlər üçün dəyərsizləşmə üzrə zərərlər ehtiyat hesabında qeydə alınır.

Girov qoyulmuş maliyyə aktivini üzrə təxmin edilən gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərinin hesablanması girovun əldə edilməsi və satılması xərcləri çıxılmaqla, girov nəticəsində yarana bilən (girovun olub-olmaması ehtimal edildikdə) pul vəsaitlərinin hərəkətinə əks etdirir.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (davamı)

Dəyərsizləşmə üzrə zərərin məbləği sonrakı dövrdə baş vermiş hadisəyə görə azalarsa və həmin azalma obyektiv olaraq zərərin qeydə alınmasından sonra baş vermiş hadisəyə (məsələn, borcalanın kredit reytinginin artması kimi) aid edilərsə, əvvəl qeydə alınmış dəyərsizləşmə üzrə zərər il üzrə mənfəət və zərər hesabına yaradılmış ehtiyata düzəliş etməklə bərpa edilir.

Aktivlər qaytarıla bilmədikdə onlar, aktivin və ya onun hissəsinin bərpa olunması üçün bütün zəruri prosedurlarıntamamlanmasından və zərərin məbləğinin müəyyən edilməsindən sonra müvafiq zərər ehtiyatından silinir.

Kreditlərlə bağlı digər öhdəliklər. Bank akkreditivlər və maliyyə zəmanətləri daxil olmaqla, kreditlərlə bağlı öhdəlikləri öz üzərinə götürür. Maliyyə zəmanətləri müştərinin üçüncü şəxslər qarşısında öz öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi və kreditlər kimi eyni kredit riskinə məruz qaldığı halda, ödənişlərin aparılması üzrə dəyişilməz öhdəlikləri əks etdirir. Kreditlərin verilməsi üzrə maliyyə zəmanətləri və öhdəlikləri əvvəlcə qaydaya görə əldə edilmiş komissiya gəlirləri ilə təsdiqlənən ədalətli dəyərlə qeydə alınır. Həmin məbləğ öhdəliyin qüvvədə olduğu müddət ərzində düz xətt metodu ilə amortizasiya edilir. Bu metod Bankın xüsusi kredit müqaviləsi imzalayacağı və onu qısa müddətdə satmayacağı ehtimal edildikdə tətbiq edilmir; bu cür kreditlərin verilməsi öhdəlikləri üzrə komissiya gəlirləri təxirə salınmaqla, kreditin ilkin uçotu zamanı onun balans dəyərində daxil edilir. Hər bir hesabat dövrünün sonunda öhdəliklər (i) ilkin uçot zamanı amortizasiya olunmamış məbləğin qalığı və (ii) hər bir hesabat dövrünün sonunda öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün tələb olunan xərclər üzrə ən yaxşı təxminlərdən daha yüksək olanı ilə ölçülür.

Binalar və avadanlıqlar. Binalar, yığılmış amortizasiyanı və lazım olduqdadəyərsizləşmə üzrə ehtiyatı çıxmaqla, ilkin dəyərdə və ya aşağıda göstəriləni kimi yenidən qiymətləndirilmiş dəyərdə qeydə alınır.

Binalar və avadanlıqların bütün digər növləri yığılmış amortizasiyanı vədəyərsizləşmə üzrə zərəri çıxmaqla (əgər varsa), ilkin dəyərdə qeydə alınır.

Kiçik həcmli təmir və istismar xərcləri çəkildiyi zaman xərcə silinir. Binalar və avadanlıqların əsas komponentlərinin əvəz edilməsi xərcləri kapitallaşdırılır və əvəz edilmiş hissələr balansdan silinir.

Binalar və avadanlıqlar dəyərsizləşdikdə, onlar binalar və avadanlıqların istifadəsi nəticəsində əldə edilən dəyər ilə satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərdən daha yüksək olan dəyəərə silinir. Aktivin balans dəyərindəki azalma dəyərsizləşmə məbləğinin kapitalda göstərilən əvvəlki ilin yenidən qiymətləndirmə ehtiyatından artıq olan həcmdə mənfəət və zərəərə aid edilir. Aktivin istifadəsi nəticəsində əldə edilən dəyərin və ya satış xərcləri çıxılmaqla, onun ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi üçün istifadə edilən təxminlərdə dəyişiklik baş verdiyi təqdirdə əvvəlki dövrlərdə hər hansı aktiv üçün qeydə alınmış dəyərsizləşmə üzrə zərərlər bərpa edilir.

Satışdan yaranan gəlir və zərər, gəlirin məbləği ilə balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və il üzrə mənfəət və zərərdə əks etdirilir.

Amortizasiya. Əsas vəsaitlər üzrə amortizasiya düz xətt metoduna əsasən, yəni əsas vəsaitlərin aşağıda göstərilən təxmini faydalı xidmət müddəti ərzində aşağıdakı illik amortizasiya dərəcələrini tətbiq etməklə aktivlərin ilkin dəyərini qalıq dəyərinədək azaltmaqla hesablanır:

Binalar	2%
Kompüter və rabitə avadanlıqları	20%
Mebel, qurğular və sair	20%
Nəqliyyat vasitələri	20%
Digər aktivlər	20%

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (davamı)

Aktivin artıq köhnəldiyi və istismar müddəti başa çatdığı halda, satış üzrə təxmin edilən xərclər çıxılmaqla, Bankın həmin aktivin satışı nəticəsində əldə edəcəyi təxmin edilən məbləğ aktivin qalıq dəyəridir. Bank aktivini onun fiziki istismar müddətinin sonuna qədər istifadə edəcəyini gözlədikdə, aktivin qalıq dəyəri sıfıra bərabər olur. Aktivlərin qalıq dəyərləri və faydalı xidmət müddətləri lazım olduqda hər bir hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və dəqiqləşdirilir.

Qeyri-maddi aktivlər. Bankın qeyri-maddi aktivləri müəyyən faydalı xidmət müddətinə malik olmaqla əsasən kapitallaşdırılmış proqram təminatından ibarətdir.

Əldə edilmiş proqram təminatı lisenziyaları həmin proqram təminatının alınması və tətbiq edilməsi üçün çəkilmiş xərclərin əsasında kapitallaşdırılır. Bank tərəfindən nəzarət olunan identifikasiya edilə bilən unikal proqram təminatı ilə birbaşa əlaqəli olan tərtibat xərcləri, çəkilmiş xərclərdən artıq olan əlavə iqtisadi səmərə gətirəcəyi halda qeyri-maddi aktivlər kimi tanınır. Kapitallaşdırılmış xərclərə proqram təminatını tərtib edən işçilərə sərf olunan xərclər və ümumi təsərrüfat xərclərinin müvafiq hissəsi daxildir. Proqram təminatı ilə əlaqədar bütün digər xərclər (məs, texniki dəstək xərcləri) çəkildiyi zaman xərcə silinir. Kapitallaşdırılmış proqram təminatı təxmin edilən faydalı xidmət müddəti (10 il) ərzində düz xətt metoduna əsasən amortizasiya olunur.

Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər. Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər, müxtəlif banklar tərəfindən Banka nağd pul və ya digər aktivlər verildiyi andan qeydə alınır. Qeyri-derivativ maliyyə öhdəlikləri amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınır. Bank verdiyi borcları geri aldıqda, həmin borc öhdəlikləri maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan silinir və öhdəliyin balans dəyəri ilə ödənilmiş məbləğ arasındakı fərq borcun ödənilməsi üzrə yaranan gəlir və ya xərclərə daxil edilir.

Müştəri hesabları. Müştəri hesabları fiziki şəxslər, dövlət müəssisələri və ya hüquqi şəxslər qarşısındakı qeyri-derivativ maliyyə öhdəliklərini əks etdirir və amortizasiya olunmuş dəyərdə qeydə alınır.

Müddətli borc öhdəlikləri. Müddətli borc öhdəliklərinə rezident və qeyri-rezident bankların və maliyyə institutları tərəfindən sabit ödəmə müddəti və sabit və ya dəyişkən faiz dərəcələri ilə verilmiş kreditlər və depozitlər daxildir. Müddətli borc öhdəlikləri amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınır.

Mənfəət vergisi. Mənfəət vergisi hazırkı maliyyə hesabatlarında Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş qanunvericiliyinə uyğun olaraq göstərilmişdir. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarətdir və bu və ya digər dövrdə vergi təsiri bilavasitə digər məcmu gəlirlərdə və ya kapitalda qeydə alınan əməliyyatlar istisna olmaqla, mənfəət və zərərdə qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi, cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim olunmasından əvvəl təsdiqləndiyi halda təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və digər əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlik metodundan istifadə etməklə, aktiv və öhdəliklərin vergi bazası və maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün onların balans dəyəri arasında yaranan keçmiş illərin vergi zərəri və müvəqqəti fərqlər üçün hesablanır. İlkən uçot zamanı istisna hal olaraq, əgər əməliyyat maliyyə mənfəəti və vergiyə cəlb edilən mənfəətə təsir göstərmirsə, aktiv və öhdəliyin ilkin qeydə alınması nəticəsində yaranan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi hesablanmır (biznes birləşməsi halları istisna olmaqla). Təxirə salınmış vergi qalıqları, qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə əsasən müvəqqəti fərqlərin qaytarılacağı və ya keçmiş illərdən yığılmış vergi zərərlərinin istifadə ediləcəyi dövrdə tətbiq edilməli vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır. Gəlirdən çıxılan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi aktivləri və keçmiş illərin vergi zərəri o zaman hesablanır ki, bu çıxılmaların realizasiya oluna bilməsi üçün gələcəkdə kifayət qədər vergiyə cəlb ediləcək mənfəətin mövcudluğu ehtimal edilsin.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (davamı)

Gəlir və xərclərin uçotu. Bütün borc alətləri üzrə faiz gəlirləri və xərcləri effektiv faiz metodundan istifadə etməklə hesablama metodu ilə qeydə alınır. Bu metoda əsasən, faiz gəlirləri və xərclərinə müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün komissiya və haqlar, əməliyyat xərcləri, eləcə də bütün digər mükafat və ya güzəştlər daxildir.

Effektiv faiz dərəcəsinə aid olan komissiya haqlarına maliyyə aktivinin yaradılması və ya alınması, yaxud maliyyə öhdəliyinin (məsələn, ödəmə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, zamanətlərin və ya girovun dəyərləndirilməsi və qeydə alınması, maliyyə alətinin təqdim edilməsi şərtlərinin razılaşdırılması və sövdələşmə sənədlərinin hazırlanması haqları) buraxılması ilə əlaqədar əldə edilmiş və ya ödənilmiş komissiya haqları daxildir. Bazar faiz dərəcələri ilə kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlik üçün Bank tərəfindən əldə edilmiş komissiya haqları, Bankın xüsusi kredit müqaviləsini imzalayacağı ehtimal edildikdə və kreditin verilməsindən sonra qısa müddət ərzində onun realizasiyasını planlaşdırmıqda effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi hesab edilir. Bank, kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlikləri mənfəət və zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə qeydə alınan maliyyə öhdəlikləri kimi təsnifləşdirmir.

Kreditlərin və digər borc alətlərinin vaxtında qaytarılması ilə bağlı şübhə yarandıqda, onlar dəyərsizləşmə məbləğinin müəyyən edilməsi məqsədilə gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin diskontlaşdırılması üçün istifadə edilən effektiv faiz dərəcəsi əsasında faiz gəlirlərini əks etdirməklə bərpa dəyərində qədər azaldılır.

Bütün digər komissiya gəlirləri, digər gəlirlər və digər xərclər adətən göstərməli olan ümumi xidmətlərdə faktiki göstərilmiş xidmətlərin payı kimi müəyyən edilmiş konkret əqdin tamamlanma dərəcəsi əsasında asılı olaraq hesablama metodu ilə qeydə alınır.

Xarici valyutanın yenidən qiymətləndirilməsi. Bankın funksional valyutası onun fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Bankın bütün müəssisələrinin funksional valyutası və Bankın hesabat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır ("AZN").

Monetar aktiv və öhdəliklər, ARMB-nin müvafiq hesabat tarixinə qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə əsasən hər bir müəssisənin funksional valyutasına çevrilir. Xarici valyuta ilə əməliyyatların həyata keçirilməsi və ilin sonuna ARMB-nin rəsmi valyuta məzənnəsi ilə xarici valyutada ifadə olunan monetar aktiv və öhdəliklərin hər bir müəssisənin funksional valyutasına çevrilməsi nəticəsində yaranan müsbət və mənfi məzənnə fərqləri mənfəət və zərəmə aid edilir. İlin sonuna qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə yerli valyutaya çevrilmə qeyri-monetar maddələrə, o cümlədən pay alətlərinə tətbiq edilmir. Məzənnə dəyişikliklərinin pay qiymətli kağızlarının ədalətli dəyərində təsiri ədalətli dəyər üzrə yenidən qiymətləndirmə nəticəsində gəlir və ya xərclərin bir hissəsi kimi əks etdirilir.

31 dekabr 2014-cü il tarixinə qüvvədə olan valyuta məzənnələri:

1 ABŞ Dolları = 0.7844 AZN (31 dekabr 2013: 1 ABŞ Dolları = 0.7845 AZN)
1 Avro = 0.9522 AZN (31 dekabr 2013: 1 Avro = 1.078 AZN)

Əvəzləşdirmə. Maliyyə aktiv və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda daxil edilməsi, qeydə alınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüquq, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya eyni zamanda aktiv realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyəti mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər.

Səhm üzrə mənfəət. İmtiyazlı səhmlər geri qaytarılan deyil və kapitalda iştirak hüququ verən səhmlər kimi nəzərdən keçirilir. Səhm üzrə gəlir Bankın sahibkarlarına aid olan mənfəət və ya zərərin hesabat ili ərzində dövriyyədə olan kapitalda iştirak hüququ verən səhmlərin orta miqdarına bölünməsi ilə müəyyən olunur.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (davamı)

İşçilərə sərf olunan xərclər və müvafiq ayırmalar. Əmək haqları, məvaciblər, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və bülletenlər üzrə illik ödənişlər, mükafatlar Bankın işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır.

4 Uçot Siyasətinin Tətbiqi Zamanı Əhəmiyyətli Ehtimallar və Mülahizələr

Bank, növbəti maliyyə ili ərzində hesabatlarda əks etdirilən məbləğlərə və aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində təsir göstərən ehtimallar və mülahizələr irəli sürür. Həmin ehtimallar və mülahizələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar mülahizələr və ehtimallar irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan ehtimallara aşağıdakılar daxildir:

Kreditlər və avansların dəyərsizləşməsi üzrə zərər. Bank müntəzəm olaraq kredit portfelləri üzrə dəyərsizləşmənin mövcudluğunu müəyyən etmək üçün onu təhlil edir. Dəyərsizləşmə üzrə zərərin məcmu gəlirlər haqqında hesabatda əks etdirilməsini müəyyən edərkən, Bank kredit portfelində konkret bir kreditin dəyərində azalmanın müşahidə edilməsindən əvvəl kredit portfeli üzrə pul vəsaitlərinin təxmin edilən hərəkətində ölçülə bilən azalmanı əks etdirən nəzərə çarpan əlamətlərin mövcudluğunu müəyyən etmək üçün peşəkar mülahizələr irəli sürür. Bu göstəricilərə, Bankdakı borcalanların ödəniş statusunda və ya Bankdakı aktivlər üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi ilə əlaqədar ölkə səviyyəsində və ya yerli iqtisadi şərtlərdə mənfi dəyişikliyin olduğunu əks etdirən müşahidə edilə bilən məlumatlar daxildir.

Rəhbərlik gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin proqnozlaşdırılması üçün istifadə edilən kredit portfelindəki aktivlər ilə analoji kredit riskinə və dəyərsizləşmə üzrə obyektiv əlamətlərə malik aktivlər ilə əlaqədar əvvəlki ilin zərərləri haqqında məlumata əsaslanan təxminlər tətbiq edir. Gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin məbləğini və müddətini təxmin edərkən istifadə edilən metodologiya və mülahizələr, təxmini və həqiqi zərərlər arasındakı hər hansı fərqi azaltmaq məqsədilə müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatların ilkin uçotu. Bank öz fəaliyyəti gedişində əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aparır. 39 sayılı BMS-ə uyğun olaraq maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyerdə uçota alınmalıdır. Lakin, həmin əməliyyatların bazar və ya qeyri-bazar faiz dərəcələrində həyata keçirilməsini müəyyən etmək məqsədilə bu cür əməliyyatlar üçün aktiv bazar mövcud olmadıqda peşəkar mülahizələrdən istifadə etmək lazım gəlir. Mülahizələrin irəli sürülməsinin əsasını əlaqəli olmayan tərəflərlə analoji əməliyyatların qiymətinin müəyyən edilməsi və effektiv faiz dərəcəsinin təhlili təşkil edir. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatların şərtləri haqqında məlumat 27 sayılı Qeyddə açıqlanır.

Vergi qanunvericiliyi. Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə məruz qalır.

5 Yeni və ya Yenidən İşlənmiş Standartların və Onlara Dair Şərhlərin Tətbiqi

Aşağıdakı yeni standartlar və izahlar Bank üçün 1 yanvar 2014-cü il tarixindən effektiv hesab edilir:

BMHS 10 "Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları", BMHS 12 "Digər müəssisələrdəki maraqların açıqlanması" və BMS 27 "Fərdi Maliyyə Hesabatları". Bu əlavələr 1 yanvar 2014-cü il və sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir. Onlar BMHS 10 "Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları", BMHS 12 "Digər müəssisələrdəki maraqların açıqlanması" və BMS 27 "Fərdi Maliyyə Hesabatları" standartlarına: "investisiya müəssisələri"nin (müəyyən edildiyi kimi) ayrı-ayrı törəmə müəssisələrin konsolidasiyasından azad edilməsini və bunun əvəzində investisiya müəssisəsinin hər bir törəmə müəssisəyə investisiyasını BMHS 9 "Maliyyə Alətləri" və ya BMS 39 "Maliyyə Alətləri: Tanınma və Ölçülmə" standartlarına uyğun olaraq ədalətli dəyər ilə mənfəət və ya zərərdə göstərməsinə; müəssisənin nə üçün investisiya müəssisəsi kimi tanınmasına, müəssisənin konsolidasiya edilməmiş törəmələrinə, investisiya müəssisəsi və onun törəmələri arasındakı münasibətin təbiəti və cari əməliyyatlara dair əlavə açıqlamanın verilməsinə;

5 Yeni və ya Yenidən İşlənmiş Standartların və Onlara Dair Şərhlərin Tətbiqi (davamı)

investisiya müəssisəsi tərəfindən onun müvafiq törəməsinə yönəldilmiş investisiyanın konsolidasiya edilmiş və fərdi maliyyə hesabatlarında eyni şəkildə tanınmasına (və ya bütün törəmələr konsolidasiya edilməmiş olduğu halda yalnız fərdi maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsinə) dair tələbləri əlavə edir.

BMS 32 “Maliyyə Aktivləri və Maliyyə Öhdəliklərinin Əvəzləşdirilməsi” Əlavə. Bu Əlavə 1 yanvar 2014-cü il tarixindən başlayaraq və ondan sonra illik dövrlər üçün qüvvəyə minir. Bu, BMS 32 “Maliyyə Alətləri: Təqdimat” standartına düzəliş edərək, əvəzləşdirmə üzrə tələblərin tətbiqindəki fərqlərə görə müəyyən yanaşmalara açıqlama gətirir və dörd başlıca sahəyə yönəlir: a) “hazırda qanuni təmin edilmiş əvəzləşdirmə hüququna malikdir” ifadəsinin mənası; b) realizasiya və hesablamanın eyni vaxtda tətbiqi; c) girov məbləğlərinin əvəzləşdirilməsi; d) əvəzləşdirmə tələblərini tətbiq etmək üçün hesabat maddəsi.

Qeyri-maliyyə Aktivləri üçün Bərpa Edilə Bilən Məbləğlərin Açıqlaması (BMS 36 “Aktivlərin Dəyərsizləşməsi” standartına əlavələr). Bu dəyişiklər BMS 36 “Aktivlərin Dəyərsizləşməsi” standartına düzəlişlər edərək aktivlərin və pul-yaradıcı maddələrin bərpa edilən məbləğinin açıqlanmasını tələb edən şərtlərin sayını məhdudlaşdırır, tələb edilən açıqlamalara aydınlıq gətirir, və dəyərsizləşmənin (yaxud geri qaytarmanın) müəyyən edilməsi zamanı bərpa edilən məbləğin (ədalətli dəyərdən silinmə xərcinin çıxılması əsasında hesablanan) cari dəyər üsulu ilə müəyyənləşdirilməsində istifadə olunan diskont dərəcəsinin detallı şəkildə açıqlanmasını tələb edir. Bu əlavələr 29 may 2013-cü tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2014-cü il tarixində və bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün tətbiq edilir.

Derivativlərin Novasiyası və Hec Hesabının Davam edilməsi (BMS 39 “Maliyyə Alətləri: Tanınma və Ölçülmə” standartına əlavələr). Bu düzəlişlər 1 yanvar 2014-cü il tarixində və ondan sonrakı tarixlərdə başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir. Onlar BMS 39 “Maliyyə Alətləri: Tanınma və Ölçülmə” standartına düzəlişlər edərək aydın şəkildə bildirir ki, hecləşdirmə derivativinin novasiya edildiyi, və təqdim edilən konkret kriteriyanın tələbləri ödənilməyi halda hec hesabının dayandırılmasına ehtiyac duyulmur.

Novasiya derivativin original tərəflərinin bir və ya daha artıq klirinq kontragentlərinin original kontragentləri əvəz etməsinə və tərəflərin hər biri üçün yeni kontragentə çevrilməsinə razılıq verdiyi halları müəyyənləşdirir. Düzəlişləri tətbiq etmək və hec hesabını davam etdirmək üçün mərkəzi kontragent (MKA) üzrə novasiya qanun və tənzimləyici qaydaların nəticəsi, yaxud təqdimatı kimi baş verməlidir.

BMHŞK 21 İcbari Yığılmalar. 20 may 2013-cü il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2014-cü il tarixində və bundan sonrakı tarixlərdə başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir. Bu Şərh, həm BMS 37 Ehtiyat ayırmaları, Şərti Öhdəliklər və Şərti Aktivlər standartına uyğun şəkildə nəzərə alınan, həm də vaxtı və məbləği müəyyən edilmiş yığılmalar da daxil edilməklə, hökumət tərəfindən tətbiq edilən icbari yığılmalar üzrə öhdəliyin nə vaxt tanınması üzrə açıqlama verir.

Bu Şərh öhdəliyin müvafiq qanunvericiliyə uyğun şəkildə yığılmanın ödənişinə hərəkət verən fəaliyyət kimi tanınması üçün icbari hadisəni müəyyən edir. Bu, icbari yığılmanın ödənişi üçün öhdəliyin tanınması üzrə aşağıdakı açıqlamaları verir: a) icbari hadisə dövr ərzində baş verdikdə öhdəlik hissə-hissə tanınır; b) əgər icbari hadisə minimal həddə əldə edilməsinə hərəkət verirsə, öhdəlik minimal hədd əldə edildikdə tanınır.

6 Yeni Uçot Qaydaları

Bankın 1 yanvar 2015-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün məcburi xarakter daşıyan və ya Bank tərəfindən əvvəllər qəbul edilməyən bəzi yeni standartlar və onlara dair şərhlər dərc olunmuşdur.

BMHS 9, “Maliyyə Alətləri (2014)” BMHS 9 standartının son versiyası 2013-cü ilin 19 noyabr ayında dərc edilmişdir və BMHS 9 (2009), BMHS 9 (2010) və BMHS 9 (2013) standartlarını əvəz edir. Tətbiq edilmək üçün seçilmiş yanaşmadan asılı olaraq, bu keçid müxtəlif tələblər üzrə ilkin tətbiqin bir və ya birdən çox tarixini özünə daxil edə bilər. Adətən bu standart 1 yanvar 2018-ci il tarixində və bu tarixdən sonra qüvvəyə minir. Buna baxmayaraq, keçid dövrü 1 fevral 2015-ci il tarixinə keçirilə bilər. Bu standarta aşağıdakı sahələr üzrə tələblər daxildir:

6 Yeni Uçot Qaydaları (davamı)

- **Təsnifləşdirmə və Ölçülmə.** Maliyyə aktivləri tərkibində saxlandığı və onların müqavilə ilə müəyyən edilmiş pul axını xarakteristikasının aid edildiyi biznes modelə əsasən təsnifləşdirilir. Bu, müəyyən borc alətləri üçün “digər məcmu gəlirdə ədalətli dəyər” kateqoriyasını təqdim edir. BMS 39 standartına əsasən maliyyə öhdəlikləri eyni şəkildə təsnifləşdirilir, buna baxmayaraq, müəssisənin öz kredit riskinin ölçülməsində tətbiq edilən tələblərdə fərqlər var.
- **Dəyərsizləşmə.** Bu, maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsinin ölçülməsi üçün “gözlənilən kredit itkisi” modelini təqdim edir, beləliklə, kredit hadisəsinin kredit itkisi tanındıqdan əvvəl baş verməsi artıq vacib deyil.
- **Hec hesabları.** Hecləşdirilmiş maliyyə və qeyri-maliyyə riski baş verdikdə müəssisələrin risklərin idarə edilməsi fəaliyyətini həyata keçirməsi ilə sıx əlaqəli olan yeni hec hesabı modelini təqdim edir.
- **Silinmə.** Maliyyə aktiv və öhdəliklərinin silinməsi üzrə tələblər BMS 39 standartından götürülmüşdür.

BMHS 14, Tənzimləyici Təxirə Salınmış Hesablar. BMHS 14 30 yanvar 2014-cü il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2016-cı il tarixində və bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvədə olacaqdır.

Bu standart Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarını ilk dəfə tətbiq edən müəssisəyə həm ilkin tətbiq zamanı, həm də sonrakı maliyyə hesabatları zamanı əvvəlki Mühasibat Uçotunun Ümumi Qəbul Edilmiş Standartlarına uyğun olaraq “tənzimləyici təxirə salınmış hesab qalıqları”nı bəzi məhdud dəyişiklərlə tanınmasını davam etdirməyə icazə verir.

BMHS 14 Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarını artıq tətbiq etmiş müəssisələr tərəfindən tətbiq edilə bilməz.

BMHS 15, Müştərilərlə Müqavilələrdən Gəlirlər. BMHS 15 28 may 2014-cü il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2017-ci il tarixində və bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvədə olacaqdır.

Bu standart müştərilərlə bütün müqavilələrə tətbiq edilməli beş-addımlı modeli təqdim edir. Modeldəki beş addım aşağıdakı kimidir:

- Müştəri ilə müqaviləni müəyyən etmək;
- Müqavilədə fəaliyyət öhdəliyini müəyyən etmək;
- Əməliyyat qiymətini müəyyən etmək;
- Əməliyyat qiymətini müqavilədəki fəaliyyət öhdəlikləri üzrə bölüşdürmək;
- Müəssisə fəaliyyət öhdəliyini ödədikdə gəlirlərin tanınması

Təlimat gəlirlərin tanınma nöqtəsi, müxtəlif məqsədlər üçün mühasibatlıq, müqavilənin əldə edilməsi və həyata keçirilməsi xərcləri və digər məsələlər üzrə təqdim edilir. Həmçinin gəlirlər haqqında yeni açıqlamalar da təqdim edilir.

Yuxarıda başqa cür göstərilmədiyi hallarda, hazırkı yeni standartlar və şərtlər Bankın maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməyəcəkdir.

Bank Melli İran Bakı Filialı
Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər
(Azərbaycan Manatı ilə)

7 Pul Vəsaitləri və Onların Ekvivalentləri

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Nağd pul	854,582	1,046,370
ARMB-dəki qalıqlar	12,500,168	20,549,019
Digər banklardakı müxbir hesablar və overnəyət depozitləri:		
- Azərbaycan Respublikasında	1,885,541	323,337
- Digər ölkələrdə	5,725,505	6,075,407
Çıxılın: dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	(329,321)	(289,547)
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	20,636,475	27,704,586

31 dekabr 2014-cü il və 31 dekabr 2013-cü il tarixlərinə Bankın Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankındakı pul vəsaitlərinin qalıqlarına müvafiq olaraq 36,565 AZN və 107,381 AZN məbləğində məcburi ehtiyat depozitləri daxildir.

31 dekabr 2014-cü il tarixində pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Nağd pul	ARMB-dəki qalıqlar	Digər banklardakı müxbir hesablar və overnəyət depozitlər	Cəmi
<i>Cari və dəyərsizləşməmiş</i>				
- Nağd pul	854,582	-	-	854,582
-Azərbaycan Respublikasında	-	12,500,168	1,613,475	14,113,643
-Digər ölkələrdə	-	-	5,668,250	5,668,250
Cəmi cari və dəyərsizləşməmiş	854,582	12,500,168	7,281,725	20,636,475
Cəmi pul vəsaitləri və ekvivalentləri	854,582	12,500,168	7,281,725	20,636,475

31 dekabr 2013-ci il tarixində pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Nağd pul	ARMB-dəki qalıqlar	Digər banklardakı müxbir hesablar və overnəyət depozitlər	Cəmi
<i>Cari və dəyərsizləşməmiş</i>				
- Nağd pul	1,046,370	-	-	1,046,370
-Azərbaycan Respublikasında	-	20,549,019	33,790	20,582,809
-Digər ölkələrdə	-	-	6,075,407	6,075,407
Cəmi cari və dəyərsizləşməmiş	1,046,370	20,549,019	6,109,197	27,704,586
Cəmi pul vəsaitləri və ekvivalentləri	1,046,370	20,549,019	6,109,197	27,704,586

Bank Melli İran Bakı Filialı
Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər
(Azərbaycan Manatı ilə)

8 Banklardan və Digər Maliyyə Təşkilatlarından Alınacaq Vəsaitlər

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Rezident banklarda qısamüddətli depozitlər	26,404,931	26,209,505
Çıxılın: dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	(1,349,670)	(1,240,000)
Cəmi banklardan alınacaq vəsaitlər	25,055,261	24,969,505

31 dekabr 2014-cü il tarixində banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlərin kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Qeyri-rezident maliyyə təşkilatlarında yerləşdirilən vəsait	Digər banklarda qısamüddətli depozitlər	Digər banklarda yerləşdirilmiş vəsaitlər	Cəmi
<i>Cari və dəyərsizləşməmiş</i>				
- Digər Azərbaycan bankları	-	25,055,261	-	25,055,261
Cəmi cari və dəyərsizləşməmiş	-	25,055,261	-	25,055,261

31 dekabr 2013-cü il tarixində banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlərin kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Qeyri-rezident maliyyə təşkilatlarında yerləşdirilən vəsait	Digər banklarda qısamüddətli depozitlər	Digər banklarda yerləşdirilmiş vəsaitlər	Cəmi
<i>Cari və dəyərsizləşməmiş</i>				
- Digər Azərbaycan bankları	-	24,969,505	-	24,969,505
Cəmi cari və dəyərsizləşməmiş	-	24,969,505	-	24,969,505

Digər banklardan alınacaq vəsaitlərin 31 dekabr 2014-cü və 31 dekabr 2013-cü il tarixlərinə balans dəyəri təxminən onların ədalətli dəyərində bərabərdir. 31 dekabr 2014-cü il tarixinə digər banklardan alınacaq vəsaitlərin təxmini ədalətli dəyəri 25,055,261 AZN (2013: 24,969,505 AZN) olmuşdur.

2014-cü ildə:

Bank Zaminbank ASC-də 4,000,000 AZN məbləğində illik 5.5% faiz dərəcəsi ilə 6 aylıq dövr üçün depozit yerləşdirmişdir.

Bank Bank Technique ASC-də 5,000,000 AZN ümumi məbləğində illik 5.5% faiz dərəcəsi ilə 6 aylıq dövr üçün iki depozit yerləşdirmişdir.

Bank Atrabank ASC-də 1,000,000 AZN məbləğində illik 6% faiz dərəcəsi ilə 6 aylıq dövr üçün depozit yerləşdirmişdir.

8 Banklardan və Digər Maliyyə Təşkilatlarından Alınacaq Vəsaitlər (davamı)

Keçmiş illərdə:

Bank, bank lisenziyası Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı tərəfindən geri alınmış Birlikbank ASC-də 9,805,000 AZN ümumi məbləğində depozitlər yerləşdirilmişdir. 31 dekabr 2014-cü il tarixinə Bank bu depozitlərin dəyərsizləşməsi üzrə heç bir ehtiyat ayırmaları yaratmamışdır. Birlikbank yuxarıda göstərilən əmanətləri geri ödəmək imkanında olmadığı halda, Bank mühüm dəyərsizləşmə zərəri ilə üzləşə bilər. Məbləğ Baş Ofis tərəfindən Bankda yerləşdirilmiş depozitlərlə təmin olunmuşdur.

Bank Debutbank ASC-də ümumi məbləği 40,000 AZN təşkil edən əmanətlər yerləşdirmişdir. 31 dekabr 2014-cü il tarixinə Bank bu əmanətlərin dəyərsizləşməsi üzrə 100% ehtiyat yaratmışdır.

31 dekabr 2014-cü il tarixinə Bankın Royal Bankdakı müddətli depozitləri 4,000,000 AZN məbləğində olmuşdur. Depozitlərin qarşılığında Royal Bank tərəfindən girov təmin olunmuşdur və bu girovun bazar dəyəri 2013-cü ilin iyun ayında qiymətləndirici firma tərəfindən 4,350,000 AZN olaraq qiymətləndirilmişdir. 31 dekabr 2014-cü il tarixinə Bank bu depozitlər üçün 30% (31 dekabr 2013-cü il: 30%) dərəcəsində dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat ayırmışdır. Royal Bankın lisenziyasının geri alınmasını və fəaliyyətinin dayandırılmasını, həmçinin bu məsələ ilə bağlı məhkəmə prosesinin hələ də davam etməsini və girovun bazar dəyərinin müəyyənləşdirilməsindəki riskləri nəzərə alaraq, Bank gələcəkdə mühüm dəyərsizləşmə zərəri ilə üzləşə bilər.

9 Müştərilərə Verilmiş Kreditlər və Avanslar

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Korporativ kreditlər	3,982,967	3,078,634
Avtomobil kreditləri	2,114,703	1,584,309
Mənzil təmiri ilə bağlı kreditlər	1,590,373	1,655,959
Ticarət və xidmətlə bağlı kreditlər	1,007,026	813,048
İstehlak kreditləri	1,673,350	1,349,904
İstehsal ilə bağlı kreditlər	94,912	112,717
Tikinti ilə bağlı kreditlər	12,465	19,895
Çıxılın: Kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	(4,785,927)	(3,753,221)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	5,689,869	4,861,245

Müştərilərə verilmiş cəmi kreditlər və avansların ədalətli dəyəri 31 dekabr 2014-cü ildə 5,689,869 AZN (31 dekabr 2013: 4,861,245 AZN) təşkil etmişdir.

Bank Melli İran Bakı Filialı
Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər
(Azərbaycan Manatı ilə)

9 Müştərilərə Verilmiş Kreditlər və Avanslar (davamı)

2014-cü il ərzində kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatın hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	Korporativ kreditlər	İstehsal	Kənd təsərrüfatı	Tikinti	Ticarət və xidmət	Mənzil təmiri	İstehlak kreditləri	Avtomobil kreditləri	Cəmi
1 yanvar 2014-cü il tarixinə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	2,964,651	2,238	-	5,387	234,652	151,139	174,006	221,148	3,753,221
İl ərzində dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	-	1,507	-	-	70,985	-	57,814	42,591	172,897
İl ərzində dəyərsizləşmə üçün ehtiyatın bərpası	(20,169)	-	-	(3,775)	-	(13,391)	-	-	(37,335)
İl ərzində bərpa edilmiş/(silinmiş) məbləğlər	738,153	-	-	7,113	129,350	17,992	(17,195)	21,731	897,144
31 dekabr 2014-cü il tarixinə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	3,682,635	3,745	-	8,725	434,987	155,740	214,625	285,470	4,785,927

2013-cü il ərzində kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatın hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	Korporativ kreditlər	İstehsal	Kənd təsərrüfatı	Tikinti	Ticarət və xidmət	Mənzil təmiri	İstehlak kreditləri	Avtomobil kreditləri	Cəmi
1 yanvar 2013-cü il tarixinə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	3,050,562	62,647	596	16,467	312,717	134,233	195,950	163,510	3,936,682
İl ərzində dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	-	-	-	-	-	16,906	-	57,638	74,544
İl ərzində dəyərsizləşmə üçün ehtiyatın bərpası	(85,911)	(60,409)	(596)	(11,080)	(78,065)	-	(18,084)	-	(254,145)
İl ərzində silinmiş ümitsiz borclar	-	-	-	-	-	-	(3,860)	-	(3,860)
31 dekabr 2013-cü il tarixinə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	2,964,651	2,238	-	5,387	234,652	151,139	174,006	221,148	3,753,221

Bank Melli İran Bakı Filialı
Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər
(Azərbaycan Manatı ilə)

9 Müştərilərə Verilmiş Kreditlər və Avanslar (davamı)

Kredit portfelinin iqtisadi sektorlar üzrə bölgüsü aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2014-cü il		31 dekabr 2013-cü il	
	Məbləğ	%	Məbləğ	%
<i>Fiziki şəxslər</i>				
Avtomobil kreditləri	2,114,703	20.19	1,584,309	18.39
Mənzil təmiri ilə bağlı kreditlər	1,590,373	15.18	1,655,959	19.22
Ticarət və xidmətlə bağlı kreditlər	1,007,026	9.61	813,048	9.44
İstehlak kreditləri	1,673,350	15.97	1,349,904	15.67
İstehsal ilə bağlı kreditlər	94,912	0.91	112,717	1.31
Tikinti ilə bağlı kreditlər	12,465	0.12	19,895	0.23
Cəmi fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər	6,492,829	61.98	5,535,832	64.26
Korporativ kreditlər				
İstehsal ilə bağlı kreditlər	1,927,183	18.40	1,508,776	17.51
Tikinti ilə bağlı kreditlər	-	-	-	-
Ticarət və xidmətlə bağlı kreditlər	2,055,784	19.61	1,569,858	18.23
Cəmi korporativ kreditlər	3,982,967	38.01	3,078,634	35.74
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar (ehtiyat ayırmalarından əvvəl)	10,475,796	99.99	8,614,466	100.00

31 dekabr 2014-cü il tarixinə əlaqəli tərəflərə verilmiş kreditlərin məbləği 182,182 AZN (31 dekabr 2013: 134,872 AZN). 27 sayılı Qeydə baxın.

Bank Melli İran Bakı Filialı
Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər
(Azərbaycan Manatı ilə)

9 Müştərilərə Verilmiş Kreditlər və Avanslar (davamı)

31 dekabr 2014-cü il tarixində girov təminatı haqqında məlumat aşağıda göstərilir:

	Korporativ kreditlər	İstehsal	Tikinti	Ticarət və xidmət	Mənzil təmiri	İstehlak kreditləri	Avtomobil kreditləri	Cəmi
Təminatız kreditlər	-	-	-	-	-	-	-	-
Aşağıdakılarla təmin edilmiş kreditlər:								
- daşınmaz əmlak	3,890,060	94,912	12,465	975,172	1,510,050	212,770	16,913	6,712,342
- daşınan əmlak	92,907	-	-	-	-	2,569	2,085,780	2,181,256
- zəminlik	-	-	-	31,854	80,323	1,458,011	12,010	1,582,198
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar (ehtiyat ayırmalarından əvvəl)	3,982,967	94,912	12,465	1,007,026	1,590,373	1,673,350	2,114,703	10,475,796

31 dekabr 2013-cü il tarixində girov təminatı haqqında məlumat aşağıda göstərilir:

	Korporativ kreditlər	İstehsal	Tikinti	Ticarət və xidmət	Mənzil təmiri	İstehlak kreditləri	Avtomobil kreditləri	Cəmi
Təminatız kreditlər	-	-	-	-	-	-	-	-
Aşağıdakılarla təmin edilmiş kreditlər:								
- daşınmaz əmlak	3,078,634	112,717	19,895	787,794	1,585,613	203,819	11,745	5,800,217
- daşınan əmlak	-	-	-	-	-	5,146	1,557,162	1,562,308
- zəminlik	-	-	-	25,254	70,346	1,140,939	15,402	1,251,941
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar (ehtiyat ayırmalarından əvvəl)	3,078,634	112,717	19,895	813,048	1,655,959	1,349,904	1,584,309	8,614,466

Bank Melli İran Bakı Filialı
Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər
(Azərbaycan Manatı ilə)

9 Müştərilərə Verilmiş Kreditlər və Avanslar (davamı)

31 dekabr 2014-cü il tarixinə kreditlərin keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı kimidir:

	Korporativ kreditlər	İstehsal	Tikinti	Ticarət və xidmət	Mənzil təmiri	İstehlak kreditləri	Avtomobil kreditləri	Cəmi
Cari və dəyərsizləşməmiş								
- 1 ildən artıq kredit tarixçəsi olan iri kredit alanlar	-	-	-	27,298	-	43,190	-	70,488
- İri yeni kredit alanlar	92,907	-	-	-	-	16,883	-	109,790
- Digərləri	-	27,090	-	41,180	509,788	638,385	671,459	1,887,902
Cəmi cari və dəyərsizləşməmiş	92,907	27,090	-	68,478	509,788	698,458	671,459	2,068,180
Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş								
- 30 gündən az gecikdirilmiş	220,160	67,822	-	410,128	852,218	756,698	1,152,896	3,459,922
- 30 – 90 gün gecikdirilmiş	-	-	-	4,227	93,471	22,616	74,155	194,469
Cəmi vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	220,160	67,822	-	414,355	945,689	779,314	1,227,051	3,654,391
Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş kreditlər (ümumi məbləğ)								
-90-180 gün gecikdirilmiş	-	-	-	-	36,784	9,189	1,620	47,593
-180-360 gün gecikdirilmiş	-	-	-	153,047	5,686	103,761	10,707	273,201
-360 gün gecikdirilmiş	3,669,900	-	12,465	371,146	92,426	82,628	203,866	4,432,431
Cəmi fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş kreditlər (ümumi məbləğ)	3,669,900	-	12,465	524,193	134,896	195,578	216,193	4,753,225
Kreditlərin ümumi balans dəyəri	3,982,967	94,912	12,465	1,007,026	1,590,373	1,673,350	2,114,703	10,475,796
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla	(3,682,635)	(3,745)	(8,725)	(434,987)	(155,740)	(214,625)	(285,470)	(4,785,927)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	300,332	91,167	3,740	572,039	1,434,633	1,458,725	1,829,233	5,689,869

Bank Melli İran Bakı Filialı
Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər
(Azərbaycan Manatı ilə)

9 Müştərilərə Verilmiş Kreditlər və Avanslar (davamı)

31 dekabr 2013-cü il tarixinə kreditlərin keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı kimidir:

	Korporativ kreditlər	İstehsal	Tikinti	Ticarət və xidmət	Mənzil təmiri	İstehlak kreditləri	Avtomobil kreditləri	Cəmi
Cari və dəyərsizləşməmiş								
- 1 ildən artıq kredit tarixçəsi olan iri kredit alanlar	-	-	-	88,062	55,390	-	-	143,452
- İri yeni kredit alanlar	-	99,558	-	104,267	141,574	30,997	-	376,396
- Digərləri	-	13,159	11,294	61,535	513,488	499,091	760,560	1,859,127
Cəmi cari və dəyərsizləşməmiş	-	112,717	11,294	253,864	710,452	530,088	760,560	2,378,975
Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş								
- 30 gündən az gecikdirilmiş	99,157	-	-	245,413	735,137	600,645	527,142	2,207,494
- 30 – 90 gün gecikdirilmiş	-	-	-	5,155	63,399	50,809	62,756	182,119
Cəmi vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	99,157	-	-	250,568	798,536	651,454	589,898	2,389,613
Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş kreditlər (ümumi məbləğ)								
-90-180 gün gecikdirilmiş	-	-	-	91,230	21,950	25,571	37,432	168,265
-180-360 gün gecikdirilmiş	-	-	-	-	37,909	9,665	45,381	317,480
-360 gün gecikdirilmiş	2,979,477	-	8,601	217,386	87,112	133,126	151,038	4,230,659
Cəmi fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş kreditlər (ümumi məbləğ)	2,979,477	-	8,601	308,616	146,971	168,362	233,851	4,716,404
Kreditlərin ümumi balans dəyəri	3,078,634	112,717	19,895	813,048	1,655,959	1,349,904	1,584,309	9,484,992
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla	(2,964,651)	(2,238)	(5,387)	(234,652)	(151,139)	(174,006)	(221,148)	(3,753,221)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	113,983	110,479	14,508	578,396	1,504,820	1,175,898	1,363,161	4,861,245

9 Müştərilərə Verilmiş Kreditlər və Avanslar (davamı)

Bank BMS 39-da (Maliyyə Alətləri:Tanınma və Ölçülmə) göstərilən kredit portfeli üzrə ehtiyat yaratma metodologiyasını tətbiq etmişdir və balans tarixinə çəkilmiş, lakin xüsusi olaraq heç bir fərdi kreditlə müəyyən olunmamış kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlar yaratmışdır. Bankın siyasəti kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə xüsusi sübut əldə edilməmişdirsə, hər bir krediti “cari və dəyərsizləşməmiş” kimi təsnifləşdirməyi nəzərdə tutur.

Müştərilərə verilmiş kredit və avansların hər bir sinfi üzrə balans dəyəri təxminən 31 dekabr 2014-cü il və 31 dekabr 2013-cü il tarixlərinə onların ədalətli dəyərində bərabərdir. 31 dekabr 2014-cü il tarixində müştərilərə verilmiş kredit və avansların təxmin edilən ədalətli dəyəri 5,689,869 AZN (2013: 4,861,245 AZN) təşkil etmişdir.

10 İntestisiyalar

31 dekabr 2014-cü il və 31 dekabr 2013-cü il tarixlərinə satış üçün saxlanılan maliyyə aktivlərinin qalıqları aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Nominal Faiz %	31 dekabr 2014-cü il	Nominal Faiz %	31 dekabr 2013-ci il
AR Maliyyə Nazirliyi - istiqraz N. AZ0106010405	4.25	703,569	-	-
AR Maliyyə Nazirliyi - istiqraz N. AZ2002008681	3.25	2,437,465	-	-
AR Dövlət İpoteka Fondu - istiqraz N. AZ2002008681	3.25	5,051,339	-	-
AR Dövlət İpoteka Fondu - istiqraz N. AZ0106010405	4.25	802,743	-	-
Satış üçün saxlanılan maliyyə aktivlərinin cəmi		8,995,116		-

31 dekabr 2014-cü il və 31 dekabr 2013-cü il tarixlərinə ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiyaların qalıqları aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Nominal Faiz %	31 dekabr 2014-cü il	Nominal Faiz %	31 dekabr 2013-ci il
AR Maliyyə Nazirliyi - istiqraz N. AZ0104003436	2.90	990,294	-	-
AR Maliyyə Nazirliyi - istiqraz N. AZ0105001405	3.75	1,514,382	-	-
Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiyaların cəmi		2,504,676		-

Bank Melli İran Bakı Filialı
Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər
(Azərbaycan Manatı ilə)

11 Binalar, Avadanlıqlar və Qeyri-maddi Aktivlər

	Binalar	Mebel və Avadanlıqlar	Kompüterlər və Kommunikasiya Avadanlığı	Nəqliyyat Vasitələri	Digər Əsas Vəsaitlər	Cəmi Mebel və Avadanlıqlar	Proqram Təminatı və Lisenziyalar	Cəmi
01 yanvar 2013-cü il tarixinə qalıq	3,933,061	217,219	50,810	81,004	10,752	4,292,846	50,299	4,343,145
Əlavələr	9,295,964	1,344	1,413	-	-	9,298,721	-	9,298,721
Köhnəlmə/amortizasiya xərcləri	(83,460)	(86,226)	(13,064)	(27,931)	(3,857)	(214,538)	(15,354)	(229,892)
31 dekabr 2013-cü il tarixinə balans dəyəri	13,145,565	132,337	39,159	53,073	6,895	13,377,029	34,945	13,411,974
Əlavələr	-	926	2,596	-	-	3,522	1,711	5,233
Yenidənqiyimətləndirmə	-	-	-	36,492	-	36,492	-	36,492
Silinmə/Satılma	-	-	(181)	-	(119)	(300)	-	(300)
Köhnəlmə/amortizasiya xərcləri	(83,460)	(79,268)	(12,027)	(23,265)	(3,846)	(201,866)	(15,231)	(217,097)
31 dekabr 2014-cü il tarixinə balans dəyəri	13,062,105	53,995	29,547	66,300	2,930	13,214,877	21,425	13,236,302
31 dekabr 2013-cü il tarixinə dəyər	13,468,973	453,349	132,757	139,657	19,831	14,214,567	109,118	14,323,685
Yığılmış amortizasiya	(323,408)	(321,012)	(93,598)	(86,584)	(12,936)	(837,538)	(74,173)	(911,711)
31 dekabr 2013-cü il tarixinə balans dəyəri	13,145,565	132,337	39,159	53,073	6,895	13,377,029	34,945	13,411,974
31 dekabr 2014-cü il tarixinə dəyər	13,468,973	454,045	134,363	66,300	19,236	14,142,917	110,829	14,253,746
Yığılmış amortizasiya	(406,868)	(400,050)	(104,816)	-	(16,306)	(928,040)	(89,404)	(1,017,444)
31 dekabr 2014-cü il tarixinə balans dəyəri	13,062,105	53,995	29,547	66,300	2,930	13,214,877	21,425	13,236,302

Bank Melli İran Bakı Filialı
Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər
(Azərbaycan Manatı ilə)

11 Binalar, Avadanlıqlar və Qeyri-maddi Aktivlər (davamı)

31 dekabr 2014-cü il tarixinə 96,084 AZN dəyərində mebel və avadanlıqlar, 67,119 AZN dəyərində kompüterlər və kommunikasiya avadanlığı, 549 AZN dəyərində digər əsas vəsaitlər, 26,418 AZN dəyərində proqram təminatı və lisenziyalar tam olaraq amortizasiya edilmişdir.

Bankın nəqliyyat vasitələri 25 noyabr 2014-cü il tarixində müstəqil şirkət tərəfindən yenidənqiymətləndirilmişdir. Qiymətləndirmə üçün istifadə edilmiş baza bazar dəyəri olmuşdur. Diskontlaşdırılmış pul axını və əvəzetmə dəyəri metodları qiymətləndirmə məqsədləri üçün tətbiq edilə bilən hesab edilməmişdir. Nəqliyyat vasitələrinin ədalətli dəyəri 66,300 AZN təşkil etmişdir.

İlkin dəyər ilə qeyd edildiyi halda, 31 dekabr 2014-cü il tarixinə nəqliyyat vasitələrinin ədalətli dəyəri 29,808 AZN təşkil edərdi.

12 Digər Aktivlər

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Digər debitorlar	3,421	3,785
Cəmi digər maliyyə aktivləri	3,421	3,785
Ödənilməmiş kreditlər qarşılığında alınmış daşınmaz əmlak	389,175	454,372
Müxtəlif xidmətlər üçün avans ödənişləri	41,017	34,003
Təxirə salınmış xərclər	24,356	28,838
Digər	9,172	-
Cəmi digər aktivlər	467,141	520,998

31 dekabr 2014-cü və 31 dekabr 2013-cü il tarixlərində digər aktivlərin ədalətli dəyəri müvafiq olaraq 467,141 AZN və 520,998 AZN təşkil etmişdir.

13 Digər Banklara Ödəniləcək Vəsaitlər və Müddətli Borc Öhdəlikləri

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Melli Iran Bank – Baş Ofis	22,929,618	40,948,618
Eksport Development Bank of Iran	1,647,053	6,185,603
Digər bankların müxbir hesabları və overnayt depozitləri	2,655	5,935
Digər sığorta şirkətlərinə ödəniləcək qısamüddətli borclar	16,472	42,679
Cəmi digər banklara və maliyyə institutlarına ödəniləcək vəsaitlər	24,595,798	47,182,835

31 dekabr 2014-cü və 31 dekabr 2013-cü il tarixlərində digər banklara ödəniləcək vəsaitlərin və müddətli borc öhdəliklərinin balans dəyəri təxminən onların ədalətli dəyərinə bərabərdir. 31 dekabr 2014-cü il tarixində digər banklara ödəniləcək vəsaitlər və müddətli borc öhdəliklərinin təxmin edilən ədalətli dəyəri 24,595,798 AZN (2013: 47,182,835 AZN) təşkil etmişdir.

13 Digər Banklara Ödəniləcək Vəsaitlər və Müddətli Borc Öhdəlikləri (davamı)

Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər və müddətli borc öhdəliklərinə 2014-cü ildə 22,929,618 AZN (2013: 40,948,618 AZN) məbləğində vəsaitlər daxildir ki, bunlar Melli İran Bank – Baş Ofisin depozit və blokladılmış hesabları, habelə müxbir hesablarından ibarətdir.

2014-cü ildə 1,647,053 AZN (2013: 6,185,603 AZN) məbləğində vəsait Eksport Development Bank of İran bankının müxbir hesablarından ibarətdir.

Bu borc vəsaitləri ilə bağlı Bankın əməl etməli olduğu heç bir xüsusi şərt olmamışdır.

Baş Ofisin 9,805,000 AZN (2013: 9,806,250 AZN) məbləğində hesabları həmin məbləğlərin Birlikbankda yerləşdirilməsi səbəbindən blokladılmışdır.

14 Müştəri Hesabları

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Dövlət müəssisələri və ictimai təşkilatlar	185,281	109,008
- Cari hesablar	185,178	108,081
- Müddətli depozitlər	-	824
- Bağlanmış müştəri hesabları	103	103
Digər hüquqi şəxslər	40,522	1,319,713
- Cari hesablar	26,547	1,310,500
- Bağlanmış müştəri hesabları	13,975	9,213
Fiziki şəxslər	1,068,133	1,420,380
- Cari hesablar	984,252	1,176,263
- Müddətli depozitlər	67,198	227,011
- Bağlanmış müştəri hesabları	16,683	17,106
Cəmi müştəri hesabları	1,293,936	2,849,101

Müştəri hesablarının iqtisadi sektorlar üzrə bölgüsü aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2014-cü il		31 dekabr 2013-cü il	
	Məbləğ	%	Məbləğ	%
Fiziki şəxslər	1,068,133	82.55	1,420,380	49.85
Xarici dövlətlərin digər təşkilatları	123,860	9.57	45,182	1.59
Səfirliklər və konsulluqlar	60,397	4.67	46,376	1.63
Ticarət və xidmət	13,860	1.07	12,422	0.44
Sənaye və istehsal	10,776	0.83	13,102	0.46
İctimai təşkilatlar	1,025	0.08	17,450	0.61
Tikinti və daşınmaz əmlak	809	0.06	1,283,879	45.06
Kənd təsərrüfatı	674	0.05	1,038	0.04
Nəqliyyat və rabitə	48	-	47	-
Digər	14,354	1.12	9,225	0.32
Cəmi müştəri hesabları	1,293,936	100.00	2,849,101	100.00

31 dekabr 2014-cü il tarixində müştəri hesabları üzrə hesablanmış faiz borcları 15 AZN (31 dekabr 2013: 722 AZN).

31 dekabr 2014-cü və 31 dekabr 2013-cü il tarixlərində müştəri hesablarının balans dəyəri təxminən onların ədalətli dəyərinə bərabərdir. 31 dekabr 2014-cü il tarixində müştəri hesablarının təxmin edilən ədalətli dəyəri 1,293,936 AZN (2013: 2,849,101 AZN) təşkil etmişdir.

Bank Melli İran Bakı Filialı
Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər
(Azərbaycan Manatı ilə)

15 Digər Öhdəliklər

Digər maliyyə öhdəlikləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Ödənilməkdə olan məbləğlər	16,608	3,496
İşçilər qarşısında öhdəliklər	-	31,773
Digər maliyyə öhdəlikləri	7,110	7,823
Cəmi digər maliyyə öhdəlikləri	23,718	43,092
Digər kreditör	4,925	3,156
Cəmi digər öhdəliklər	28,643	46,248

16 Nizamnamə Kapitalı

Bankın qeydiyyatdan keçmiş və ödənilmiş səhmləri 31 dekabr 2014-cü il tarixinə 51,433,671 AZN təşkil etmişdir. Bankın adi səhmlərinin hərəkəti aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Səhmdar kapitalı	Cəmi
31 dekabr 2013-cü il tarixinə qalıq	22,408,701	22,408,701
- səhmdar kapitalında artım	29,024,970	29,024,970
31 dekabr 2014-cü il tarixinə qalıq	51,433,671	51,433,671

Bank Melli İran Bakı Filialı
Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər
(Azərbaycan Manatı ilə)

17 Faiz Gəlirləri və Xərcləri

	31 dekabr 2014-cü il tarixində tamamlanan il üzrə	31 dekabr 2013-cü il tarixində tamamlanan il üzrə
Faiz gəlirləri aşağıdakılardan ibarətdir:		
Amortizasiya olunmuş maya dəyərində aktivlər üzrə faiz gəliri		
- mümkün zərərlər üzrə ehtiyat ayrılmış aktivlər üzrə faiz gəlirləri	1,714,049	1,483,087
Ticarət üçün qiymətli kağızlar üzrə faiz gəliri	290,500	-
Cəmi faiz gəlirləri	2,004,549	1,483,087
Faiz gəlirləri		
-müşəri kreditləri üzrə	1,146,536	931,125
-banklarda və digər maliyyə institutlarda yerləşdirilmiş vəsaitlər üzrə	524,611	514,096
	1,671,147	1,445,221
-Ticarət üçün qiymətli kağızlar üzrə	290,500	-
-Ödəmə müddətinə qədər saxlanılan investisiya kağızları üzrə	42,902	37,866
Cəmi faiz gəliri	2,004,549	1,483,087
Faiz xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:		
-Amortizasiya olunmuş maya dəyərində öhdəliklər üzrə faiz xərcləri	(8,153)	(74,298)
Cəmi faiz xərcləri	(8,153)	(74,298)
Faiz xərcləri		
- Banklardan və digər maliyyə institutlardan alınmış vəsaitlər üzrə	-	(30,908)
-Müşəri hesabları üzrə	(8,153)	(43,390)
Cəmi faiz xərcləri	(8,153)	(74,298)
Kreditlər üzrə ehtimal edilən zərərlərdən əvvəl faiz gəliri	1,996,396	1,408,789

18 Xarici Valyuta ilə Əməliyyatlar Üzrə Gəlirlər

Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə gəlirlər – zərər çıxılmaqla aşağıdakı şəkildə olmuşdur:

	31 dekabr 2014-cü il tarixində tamamlanan il üzrə	31 dekabr 2013-cü il tarixində tamamlanan il üzrə
Dilinq əməliyyatları	(39,334)	2,226
Valyuta balanslarının yenidən qiymətləndirilməsi	15,139	(4,335)
Xalis zərərlər	(24,195)	(2,109)

Bank Melli İran Bakı Filialı
Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər
(Azərbaycan Manatı ilə)

19 Haqq və Komissiya Gəlirləri və Xərcləri

	31 dekabr 2014- cü il tarixində tamamlanan il üzrə	31 dekabr 2013- cü il tarixində tamamlanan il üzrə
Haqq və komissiya gəlirləri:		
-Nağd pul əməliyyatları	79,939	51,309
-Hesablaşma əməliyyatları	76,256	54,530
-Digər əməliyyatlar	3,126	1,276
Cəmi haqq və komissiya gəlirləri	159,321	107,115
Haqq və komissiya xərcləri:		
-Hesablaşma əməliyyatları	(23,889)	(3,258)
-Nağd pul əməliyyatları	(8,867)	(5,328)
-Digər əməliyyatlar	(4,597)	(2,299)
Cəmi haqq və komissiya xərcləri	(37,353)	(10,885)
Xalis haqq və komissiya gəlirləri	121,968	96,230

20 Əməliyyat Xərcləri

	31 dekabr 2014- cü il tarixində tamamlanan il üzrə	31 dekabr 2013- cü il tarixində tamamlanan il üzrə
İşçilərin əmək haqqı xərcləri	926,641	777,745
Amortizasiya xərcləri	217,097	229,892
Vergilər, mənfəət vergisindən başqa	177,199	109,391
Binaların mühafizə xərcləri	59,422	61,917
Sığorta xərcləri	53,944	43,717
Təmir və saxlanma xərcləri	48,994	53,988
Rabitə xərcləri	46,828	48,590
Kommunal xidmətlər üzrə xərclər	24,828	27,188
Peşəkar xidmətlər	16,186	23,384
Nəşriyyat və dəftərxana xərcləri	5,498	11,502
Hüquqi xərclər	7,094	41,001
İcarə haqqı	6,128	5,407
Üzvlük haqları	9,196	10,858
Reklam xərcləri	3,739	4,572
Qarışıq xərclər	35,449	18,498
Cəmi əməliyyat xərcləri	1,638,243	1,467,650

Bank Melli İran Bakı Filialı
Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər
(Azərbaycan Manatı ilə)

21 Mənfəət Vergisi

Mənfəət vergisi xərci aşağıdakı komponentlərdən ibarətdir:

	31 dekabr 2014- cü il	31 dekabr 2013- cü il
Vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər:		
-binalar və avadanlıqlar	82,915	32,764
Cəmi vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər	82,915	32,764
Vergi bazasını artıran müvəqqəti fərqlər:		
-binalar və avadanlıqlar	(293,701)	-
Cəmi vergi bazasını artıran müvəqqəti fərqlər	(293,701)	-
Vergi bazasını (artıran)/azaldan xalis müvəqqəti fərqlər	(210,786)	32,764
Dövrün sonuna qanunla müəyyən olunmuş vergi dərəcəsi ilə (20%) xalis təxirə salınmış vergi (öhdəliyi)/aktiv	(42,157)	6,553
Dövrün əvvəlinə təxirə salınmış vergi aktiv / (öhdəliyi)	6,553	(2,752)
İl üzrə təxirə salınmış mənfəət vergisinə aid dəyişikliklər	(48,710)	9,305
Kapitalda nəzərə alınan təxirə salınmış gəlir	(7,298)	-
Mənfəətdə nəzərə alınan təxirə salınmış gəlir	(41,412)	9,305

BMHS və Azərbaycanın vergi qanunvericiliyi arasındakı fərqlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının hazırlanması və mənfəət vergisinin hesablanması məqsədilə aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri arasında müvəqqəti fərqlər əmələ gəlir.

	31 dekabr 2014- cü il tarixində tamamlanan il üzrə	31 dekabr 2013- cü il tarixində tamamlanan il üzrə
Vergidən əvvəlki mənfəət / (zərər)	101,968	51,317
Yerli vergi dərəcəsi ilə vergi	(20,394)	(10,263)
Əvvəlki illər üzrə düzəlişlər	(59,700)	-
Daimi fərqlərin vergi effekti	196,108	(20,986)
İl üzrə tanınmamış gələcək dövrün vergi itkiləri	(157,426)	-
Əvvəlki illərin zərərlərinin çıxılması	-	40,554
Mənfəət vergisi gəliri	(41,412)	9,305
Cari mənfəət vergisi xərci	-	-
Təxirə salınmış mənfəət vergisində dəyişikliklər	(41,412)	9,305
Mənfəət vergisi gəliri	(41,412)	9,305

22 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi

Bank daxilində risklərin idarə edilməsi maliyyə riskləri (kredit, bazar, coğrafi, valyuta, likvidlik və faiz dərəcəsi riskləri), əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirilir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd, bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Kredit riski. Maliyyə aləti üzrə əməliyyat aparan bir tərəf öz öhdəliyini yerinə yetirməməsi nəticəsində digər tərəfə maliyyə zərəri vurduqda, Bank kredit riskinə məruz qalır. Kredit riski Bankın qarşı tərəflərlə həyata keçirdiyi kredit və digər əməliyyatlar nəticəsində ortaya çıxır ki, bu da maliyyə aktivlərinin yaranmasına gətirib çıxarır.

Bundan əlavə, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı ölkədə fəaliyyət göstərən bütün maliyyə institutları tərəfindən riayət edilməsi məcburi hesab olunan bəzi limitlər müəyyən edir və bu limitlərə müntəzəm olaraq nəzarət edir. Qəbul edilə bilən risk səviyyəsi üzrə limitlərə faktiki olaraq hər gün nəzarət edilir. Bank tərəfindən aşağıdakı limitlər tətbiq edilir:

(1) bir borcalanın və ya bir-biri ilə əlaqədar borcalanlara verilmiş kreditlərin məbləği aşağıdakı normalardan çox olmamalıdır:

(i) kredit tələblərinin təminatının bazar dəyəri bu kredit tələbinin məbləğinin 100 faizindən və daşınmaz əmlakla təmin olunmuş kreditlər üzrə girovun bazar dəyəri 150 faizindən az olmadığı halda Bankın məcmu kapitalının 20 faizindən; və

(ii) kredit tələblərinin təminatının bazar dəyəri bu kredit tələblərinin məbləğinin 100 faizindən faizindən və daşınmaz əmlakla təmin olunmuş kreditlər üzrə girovun bazar dəyəri 150 faizindən az olduğu halda Bankın məcmu kapitalının 7 faizindən;

(2) bütün iri kredit tələblərinin ümumi məbləği məcmu kapitalının 8 misindən çox olmamalıdır;

(3) Əlaqəli tərəflərə verilmiş kredit tələblərinin məbləği aşağıdakı normalardan çox olmamalıdır:

(i) Bankın məcmu kapitalının 20 faizindən; və

(ii) Onlar hüquqi şəxs olduqda Bankın məcmu kapitalının 10 faizindən; və ya

(iii) Onlar fiziki şəxs olduqda Bankın məcmu kapitalının 3 faizindən.

Bu əmsallar, Bankın yerli standartlara uyğun hazırlanmış maliyyə hesablarından çıxarılan rəqəmlər əsasında hesablanır.

Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti hər rüb ARMB-nin limitlərindən başqa limitlər müəyyən edir və onları nəzərdən keçirir. Bazar şərtlərində əhəmiyyətli dəyişikliklər baş verdiyi təqdirdə həmin limitlərə yenidən baxıla bilər. Limitlərin dəyişməsi ilə bağlı təklif əvvəlcə Kredit Komitəsi, sonra isə Bank Melli İranın İdarə Heyəti tərəfindən təsdiqlənir.

Kredit Departamenti müntəzəm olaraq bütün limitlərin qorunub saxlanmasını təmin edir və bəzi limitlərə (bir borcalan və ya bir-biri ilə əlaqədar borcalanlara verilmiş kreditlərin maksimum məbləği və əlaqəli tərəflərə verilmiş kreditlərin maksimum məbləği) yeni kreditlərin verilməsindən əvvəl nəzarət edir.

Bankın kredit siyasəti kreditlərin verilməsi prosesinə cəlb olunan Bankın hər bir əməkdaşının vəzifə və səlahiyyətlərini tənzimləyir, eləcə də kreditlərin verilməsi limitlərini, kreditlərə nəzarət qaydalarını, kreditlərin verilməsi prosedurlarını müəyyən edir.

Kreditin təsdiqlənməsi proseduru və səlahiyyətlərin müəyyən edilməsi. Kreditin təsdiqlənməsi prosesi Bankın Kredit Siyasətində nəzərdə tutulan prosedurlara uyğun olaraq həyata keçirilir. Kreditin təsdiqlənməsi səlahiyyətləri Bankın Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiqlənmiş limitlər çərçivəsində müəyyən edilir.

22 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Kreditlərin təsdiqlənməsi üzrə səlahiyyətlər. Müşahidə Şurası bütün kreditləri nəzərdən keçirir və təsdiqləyir. Kredit limitləri aşağıdakı kimidir:

- Biznes kreditləri (36 ay) – daşınmaz əmlak girovu ilə-maksimum limit 150,000 USD;
- Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər (36 ay) – daşınmaz əmlak girovu ilə-maksimum limit 50,000 USD;
- Depozitlərə əsaslanan – maksimum limit 400,000 USD;
- İran İslam Respublikasının Azərbaycandakı idarələrində işləyən fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər maksimum limit-20,000 USD;
- Zamini olan fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – maksimum limit-10,000 USD;
- Avtomobilin girov qoyulması şərti ilə avtomobil alınması məqsədilə verilmiş kreditlər – maksimum limit 10,000 USD

Kreditlərin verilməsindən əvvəl Bank, potensial borcalanların ətraflı qiymətləndirilməsini aparır. Bu təhlil potensial borcalanın maliyyə vəziyyətinə, bazardakı mövqeyinə, kreditin təminatı üçün qoyulmuş girovun növünə və dəyərinə, eləcə də kredit tarixçəsinə əsaslanır.

Kreditlər üzrə monitoring borcalanın reytingini nəzərə alaraq, kreditin ümumi müddəti ərzində müntəzəm şəkildə aparılır. Bir çox hallarda planlaşdırılmış monitoring hər rüb aparılır. Bunun üçün borcalana əvvəlcədən 10 gün ərzində bildiriş göndərilir. Borcalan krediti ödəyə bilmədiyi təqdirdə 30 gün ərzində ikinci bildiriş göndərilir. Kreditlərin böyük hissəsi üzrə faiz ödənişləri hər ay aparıldığına görə, bu Banka borcalanın maliyyə vəziyyətinə dair əlavə məlumat əldə etmək imkanı verir. Ödənişlərin vaxtı gecikdirildiyi halda, Problemlı Kreditlər Şöbəsi tərəfindən əlavə monitoring keçirilir. Həmin Şöbə Bankın aktivlərinin təhlükəsizliyi və mümkün kredit riskləri və zərərlərin azaldılmasını təmin etmək məqsədilə, bütün kredit növləri üzrə monitoring aparır və monitoringin nəticələrinə dair xüsusi hesabat hazırlayaraq onu Bankın Kredit Komitəsinə təqdim edir. Kreditlərin böyük hissəsi üçün zəmanətlər və müxtəlif girov növləri (daşınmaz əmlak, əsas vəsaitlər, dövriyyədə olan mallar, və s.) şəklində təminat alınır.

Girovun qiymətləndirilməsi müstəqil peşəkar şirkətlər və girovun növü və verilmiş kreditin məbləğindən asılı olaraq Bankın peşəkar əməkdaşları tərəfindən aparılır.

Balansdankənar maliyyə alətləri üzrə kredit riski həmin maliyyə aləti üzrə əməliyyatların digər iştirakçısı tərəfindən müqavilə üzrə öz öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi nəticəsində zərərin yaranması ehtimalı kimi müəyyən edilir. Bank şərti öhdəlikləri və balans üzrə maliyyə alətləri ilə əlaqədar əməliyyatların təsdiqlənməsi prosedurları, riskləri məhdudlaşdıran limitlərdən istifadə və monitoring prosedurlarına əsaslanan eyni kredit siyasətini tətbiq edir.

Kredit riskinin maksimum səviyyəsi. Bankın balans üzrə məruz qaldığı kredit riskinin maksimal səviyyəsi, adətən balans hesabatında maliyyə aktivlərinin balans dəyərində əks olunur. Potensial kredit riskinin azaldılması üçün aktiv və öhdəliklərinəvəzləşdirilməsi imkanı böyük əhəmiyyət kəsb etmir. Balansdankənar maddələr, xüsusilə zəmanətlər üzrə kredit riskinin maksimal səviyyəsi öhdəliyin ümumi məbləğini əks etdirir. Bankın balansdankənar maddələr üzrə kredit riski 23 saylı “Şərti Öhdəliklər” Qeydində açıqlanır.

Balansdankənar maliyyə alətləri üzrə kredit riski həmin maliyyə aləti üzrə əməliyyatların digər iştirakçısı tərəfindən müqavilə üzrə öz öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi nəticəsində zərərin yaranması ehtimalı kimi müəyyən edilir. Bank şərti öhdəlikləri və balans üzrə maliyyə alətləri ilə əlaqədar əməliyyatların təsdiqlənməsi prosedurları, riskləri məhdudlaşdıran limitlərdən istifadə və monitoring prosedurlarına əsaslanan eyni kredit siyasətini tətbiq edir.

22 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

					31 dekabr 2014-cü il
	Maksimum Risk	Əvəzləşdirmə	Əvəzləşdirmədən sonra xalis Risk	Alınmış Girovlar	Əvəzləşdirmədən və alınmış girovlardan sonra xalis Risk
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	20,636,475	-	20,636,475	-	20,636,475
Digər banklar və maliyyə institutlarından alınacaq vəsaitlər	25,055,261	-	25,055,261	18,805,000	6,250,261
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	5,689,869	-	5,689,869	5,689,869	-
Ticarət üçün qiymətli kağızlar	8,995,116	-	8,995,116	-	8,995,116
Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiya	2,504,676	-	2,504,676	-	2,504,676

					31 dekabr 2013-cü il
	Maksimum Risk	Əvəzləşdirmə	Əvəzləşdirmədən sonra xalis Risk	Alınmış Girovlar	Əvəzləşdirmədən və alınmış girovlardan sonra xalis Risk
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	27,704,586	-	27,704,586	-	27,704,586
Digər banklar və maliyyə institutlarından alınacaq vəsaitlər	24,969,505	-	24,969,505	15,161,168	9,808,337
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	4,861,245	-	4,861,245	4,861,245	-

Bank sektoru əsasən kredit risklərinə, mövcud maliyyə alətləri və şərti öhdəlikləri vasitəsilə məruz qalır. Bankın kredit riskləri əsasən Azərbaycan Respublikasında cəmlənmişdir. Bu risklərin, Bankın risklərin idarə edilməsi üzrə siyasətində göstərilən kredit limitləri ilə əlaqədar müddəaların pozulmamasından əmin olmaq məqsədilə mütəmadi olaraq monitorinq keçirilir.

Bazar riski. Bank bazardakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan faiz, valyuta və pay alətləri üzrə açıq mövqelər ilə əlaqədar bazar risklərinə məruz qalır. Bank rəhbərliyi qəbul edilə bilən risklərin səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir. Buna baxmayaraq, bu cür yanaşmadan istifadə edilməsi bazarda daha əhəmiyyətli dəyişikliklərin baş verdiyi halda, müəyyən edilmiş limitlərdən artıq zərərlərin yaranmasının qarşısını almır.

Valyuta riski. Xarici valyuta riski xarici valyuta dəyişikliklərinin maliyyə instrumentlərinin dəyərində təsiri şəklində başa düşülür. Bank xarici valyuta məzənnə dəyişikliyinə maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin dövriyyəsinə vəziyyətinə yaradacağı enib qalxma təsirinə məruz qalır.

Bank Melli İran Bakı Filialı
Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər
(Azərbaycan Manatı ilə)

22 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Hesabat dövrünün sonunda Bankın məruz qaldığı valyuta riski üzrə ümumi təhlil aşağıdakı cədvəldə əks olunur:

	AZN	USD	EUR	31 dekabr 2014- cü il Cəmi
AKTİVLƏR				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	4,140,309	3,185,283	13,310,883	20,636,475
Digər banklar və maliyyə institutlarından alınacaq vəsaitlər	12,710,111	12,345,150	-	25,055,261
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	1,683,024	3,981,057	25,788	5,689,869
Binalar və avadanlıqlar	13,214,877	-	-	13,214,877
Qeyri-maddi aktivlər	21,425	-	-	21,425
Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiya kağızları	2,504,676	-	-	2,504,676
Ticarət üçün qiymətli kağızlar	8,995,116	-	-	8,995,116
Gəlir vergisi aktivləri	-	-	-	-
Təxirə salınmış gəlir vergisi aktivləri	-	-	-	-
Digər aktivlər	463,890	-	3,251	467,141
CƏMİ AKTİVLƏR	43,733,428	19,511,490	13,339,922	76,584,840
ÖHDƏLİKLƏR				
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	16,393	13,856,803	10,722,602	24,595,798
Müştəri hesabları	259,720	821,611	212,605	1,293,936
Təxirə salınmış gəlir vergisi öhdəliyi	42,157	-	-	42,157
Digər öhdəliklər	25,976	2,667	-	28,643
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	344,246	14,681,081	10,935,207	25,960,534
AÇIQ BALANS VƏZİYYƏTİ	43,389,182	4,830,409	2,404,715	50,624,306
<hr/>				
	AZN	USD	EUR	31 dekabr 2013- cü il Cəmi
AKTİVLƏR				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	1,020,119	13,417,687	13,266,780	27,704,586
Digər banklar və maliyyə institutlarından alınacaq vəsaitlər	7,819,781	13,915,724	3,234,000	24,969,505
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	1,384,278	3,407,587	69,380	4,861,245
Binalar və avadanlıqlar	13,377,029	-	-	13,377,029
Qeyri-maddi aktivlər	34,945	-	-	34,945
Gəlir vergisi aktivləri	112,909	-	-	112,909
Təxirə salınmış gəlir vergisi aktivləri	6,553	-	-	6,553
Digər aktivlər	517,318	-	3,680	520,998
CƏMİ AKTİVLƏR	24,272,932	30,740,998	16,573,840	71,587,770
ÖHDƏLİKLƏR				
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	42,601	30,601,116	16,539,118	47,182,835
Müştəri hesabları	411,466	2,323,275	114,360	2,849,101
Təxirə salınmış gəlir vergisi öhdəliyi	-	-	-	-
Digər öhdəliklər	44,757	1,491	-	46,248
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	498,824	32,925,882	16,653,478	50,078,184
AÇIQ BALANS VƏZİYYƏTİ	23,774,108	(2,184,884)	(79,638)	21,509,586

22 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Valyuta riski həssaslığı. *Kommersiya bank əməliyyatlarından yaranan xarici valyuta riskinə Bankın Əməliyyat Departamenti tərəfindən hər gün nəzarət olunur və bu risklər aşağıdakı qaydada idarə edilir:*

- i. Hər bir xarici valyuta üzrə ARMB-nin müəyyən etdiyi açıq valyuta mövqeyi limitlərinin saxlanması;
- ii. Hər bir valyuta üzrə xarici valyuta mövqeyinin səviyyəsi və bu valyutaların müvafiq likvidlik səviyyəsi arasında qarşılıqlı əlaqənin monitorinqi;
- iii. Xüsusilə ABŞ dolları, Avro kimi xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişkənlik meyllərinin proqnozlaşdırılması; və
- iv. İxrac-idxal əməliyyatları ilə məşğul olan Bankın iri müştərilərinin fəaliyyəti və bank əməliyyatlarının təhlil edilməsi.

Açıq valyuta mövqeyi limitləri. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının Açıq Valyuta Mövqeyi Limitlərinin Müəyyən Edilməsi və Tənzimlənməsi haqqında Qaydalarına uyğun olaraq, Bankın hər hansı bir valyuta üzrə açıq valyuta mövqeyi Bankın məcmu kapitalının 10%-dən, bütün xarici valyutalar üzrə isə 20%-dən artıq olmamalıdır.

Rəhbərlik 31 dekabr 2014-cü il tarixinə yerli qanunvericiliyə uyğun müəyyən edilmiş açıq valyuta mövqeyi limitlərinə riayət olunduğunu hesab edir. Bankın yerli qanunvericiliyə uyğun müəyyən edilmiş açıq valyuta mövqeyi onun yerli standartlara uyğun hazırlanmış hesabatları əsasında hesablanır və bu hesablama Bankın hazırkı maliyyə hesabatlarında göstərilən məlumatlardan əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənə bilər.

Faiz dərəcəsi riski. Bank bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsinin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar riskə məruz qalır. Bu cür dəyişikliklər nəticəsində faiz marjaları arta bilər, lakin faiz dərəcələri üzrə gözlənilməyən dəyişikliklər baş verdiyi təqdirdə faiz marjaları həmçinin azala və ya zərərin yaranmasına səbəb ola bilər. Rəhbərlik faiz dərəcələrinin dəyişməsinin qəbul edilə bilən səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir. Aşağıdakı cədvəldə Bankın məruz qaldığı faiz dərəcəsi riski üzrə ümumi təhlil əks olunur:

Vergidən əvvəlki mənfəətə təsir:

	31 dekabr 2014-cü il		31 dekabr 2013-cü il	
	Faiz Dərəcəsi	Faiz Dərəcəsi	Faiz Dərəcəsi	Faiz Dərəcəsi
	1%	-1%	1%	-1%
Aktivlər:				
Digər banklar və maliyyə institutlarından alınacaq vəsaitlər	250,553	(250,553)	249,695	(249,695)
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	56,899	(56,899)	48,612	(48,612)
Öhdəliklər:				
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	(245,958)	245,958	(471,828)	471,828
Müştəri hesabları	(672)	672	(2,278)	2,278
Vergidən əvvəlki mənfəətə xalis təsir	60,822	(60,822)	(175,799)	175,799

Bank Melli İran Bakı Filialı
Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər
(Azərbaycan Manatı ilə)

22 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Coğrafi risk

31 dekabr 2014-cü il tarixində Bankın aktiv və öhdəliklərinin coğrafi təhlili aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT-yə üzv olan ölkələr	İƏİT-yə üzv olmayan ölkələr	Cəmi
Maliyyə aktivləri				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	14,910,970	12	5,725,493	20,636,475
Digər banklar və maliyyə institutlarından alınacaq vəsaitlər	25,055,261	-	-	25,055,261
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	5,476,335	-	213,534	5,689,869
Ticarət üçün qiymətli kağızlar	8,995,116	-	-	8,995,116
Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiya kağızları	2,504,676	-	-	2,504,676
Digər maliyyə aktivləri	3,421	-	-	3,421
Cəmi maliyyə aktivləri	56,945,779	12	5,939,027	62,884,818
Maliyyə öhdəlikləri				
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	19,127	-	24,576,671	24,595,798
Müştəri hesabları	222,565	-	1,071,371	1,293,936
Digər maliyyə öhdəliyi	23,718	-	-	23,718
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	265,410	-	25,648,042	25,913,452
Xalis mövqe	56,680,369	12	(19,709,015)	36,971,366

31 dekabr 2013-cü il tarixində Bankın aktiv və öhdəliklərinin coğrafi təhlili aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT-yə üzv olan ölkələr	İƏİT-yə üzv olmayan ölkələr	Cəmi
Maliyyə aktivləri				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	21,629,179	-	6,075,407	27,704,586
Digər banklar və maliyyə institutlarından alınacaq vəsaitlər	24,969,505	-	-	24,969,505
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	4,537,917	-	323,328	4,861,245
Digər maliyyə aktivləri	3,785	-	-	3,785
Cəmi maliyyə aktivləri	51,140,386	-	6,398,735	57,539,121
Maliyyə öhdəlikləri				
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	48,614	-	47,134,221	47,182,835
Müştəri hesabları	1,656,335	-	1,192,766	2,849,101
Digər maliyyə öhdəliyi	43,092	-	-	43,092
Cəmi maliyyə aktivləri	1,748,041	-	48,326,987	50,075,028
Xalis mövqe	49,392,345	-	(41,928,252)	7,464,093

22 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Aktivlər, öhdəliklər və kreditlərlə bağlı öhdəliklər adətən qarşı tərəfin fəaliyyət göstərdiyi ölkə üzrə təsnifləşdirilmişdir. Nağd pul, qiymətli metallar, binalar və avadanlıqlar fiziki olaraq saxlanıldığı ölkə üzrə təsnifləşdirilmişdir.

Digər risk konsentrasiyaları. Rəhbərlik, verilmiş kreditlərin ümumi məbləği xalis aktivlərin 10%-dən yuxarı olan borcalanlar haqqında məlumatları əks etdirən hesabatlara əsasən kredit riski üzrə konsentrasiyaya nəzarət edir və bu cür məlumatları açıqlayır. 31 dekabr 2014-cü və 31 dekabr 2013-cü il tarixlərində Bankın risklər üzrə əhəmiyyətli konsentrasiyası olmamışdır.

Rəhbərlik hesabat tarixində məruz qaldığı risklər üzrə kəmiyyət göstəricilərini qiymətləndirərək risk konsentrasiyalarını müəyyən edir. Bu açıqlama, Bank daxilində əsas rəhbər işçilərə təqdim edilmiş məlumatlara əsaslanır və xarici valyuta, kredit və faiz riskləri üzrə konsentrasiya təhlillərini əks etdirir.

Likvidlik riski. Likvidlik riski aktivlər üzrə əməliyyatların yerinə yetirilmə müddətinin öhdəliklər üzrə əməliyyatların ödəmə müddətləri ilə uzlaşmadığı hallarda ortaya çıxır. Bank hər gün overnayt depozitləri, müştəri hesabları üzrə hesablaşmaların aparılması, depozitlərin ödənilməsi, kreditlərin verilməsi və zəmanətlər və pul vəsaitləri vasitəsilə hesablaşmalar aparılan derivativ maliyyə vasitələri üzrə ödənişlər üçün mövcud olan pul vəsaitlərindən istifadə etmək riskinə məruz qalır. Bank yuxarıda qeyd olunan bütün tələblər üzrə öhdəliklərin eyni zamanda yerinə yetirilməsi üçün kifayət qədər nağd vəsait saxlamır, belə ki, təcrübəyə əsasən həmin öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün pul vəsaitlərinin lazımi səviyyəsini kifayət qədər dəqiqliklə proqnozlaşdırmaq olar. Likvidlik riskinin idarə edilməsi Bank rəhbərliyinə həvalə edilib.

Bank əsasən digər banklara ödəniləcək vəsaitlərdən, hüquqi /fiziki şəxslərdən cəlb edilmiş depozitlərdən ibarət olan davamlı maliyyələşdirmə bazasının saxlanması və həmçinin likvidlik üzrə gözlənilməyən tələblərin tez bir zamanda və asanlıqla yerinə yetirilməsi imkanına malik olmaq üçün likvid aktivlərin diversifikasiya edilmiş portfellerinə sərmayə qoymağa çalışır.

Bankda likvidliyin idarə edilməsi aşağıdakı tədbirlərin həyata keçirilməsini tələb edir: öhdəliklərin ödəmə müddətində yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan likvid aktivlər üzrə təhlilin aparılması; müxtəlif maliyyələşdirmə mənbələrindən istifadənin təmin edilməsi; maliyyələşdirmə ilə bağlı problemlərin yaranacağı təqdirdə planların mövcud olması və qanunvericilikdə nəzərdə tutulan balans üzrə likvidlik əmsallarına riayət edilməsinə nəzarətin aparılması. Bank likvidlik əmsalını ARMB-nin tələblərinə uyğun olaraq hər ay hesablayır.

ARMB-nin təlimatlarına əsasən Bank ani likvidlik əmsalını gündəlik orta likvid aktivlərin gündəlik orta likvid öhdəliklərə nisbəti kimi hesablayır. Bu əmsal Bankın yerli standartlara uyğun hazırlanmış maliyyə hesablarından çıxarılan qalıqlara əsasən hesablanır.

Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə likvidlik profilinə dair məlumat əldə edir. Bundan sonra, Hesabat Departamenti Bankda kifayət qədər likvidliyin təmin edilməsi məqsədilə, əsasən banklardakı depozitlərdən və digər banklararası kreditlərdən ibarət olan qısamüddətli likvid aktivlər üzrə portfelin adekvatlığını təmin edir.

Kredit Departamenti likvidlik mövqeyinə hər gün nəzarət edir və mütəmadi olaraq standart və daha əlverişsiz bazar şərtlərini əhatə edən müxtəlif ssenarilər əsasında likvidlik üzrə həssaslıq testləri aparır.

Kredit Departamenti funksiyaları aşağıdakılardır:

- i. ARMB-nin minimum likvidlik tələblərinə riayət edilməsi (aktiv və öhdəliklərin faiz nisbəti 30%-dən az olmamalıdır);
- ii. pul vəsaitləri hərəkətinin proqnozlaşdırılması və lazım olduqda bu barədə Bankın müdir və müdir müavinlərinə hesabat verilməsi;
- iii. likvidlik konsentrasiyası riski baxımından iri əmanətçilərin monitorinqi;

Bank Melli İran Bakı Filialı
Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər
(Azərbaycan Manatı ilə)

22 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

- iv. lazım olduqda, orta və qısamüddətli borc vəsaitlərinin əldə edilməsi üçün daxili və beynəlxalq bazarlarda fəal iştirakın təmin edilməsi; və.
- v. Bankın kredit fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq pul vəsaitləri hərəkətinin monitorinqi

Bank 31 dekabr 2014-cü il tarixinə aşağıda göstəriləyi kimi gözlənilən ödəmə müddətlərinə və likvidlik çatışmazlığına nəzarət edir:

	1 ayadək	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədək	1 ildən artıq	Cəmi
Aktivlər					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	20,636,475	-	-	-	20,636,475
Digər banklar və maliyyə institutlarından alınacaq vəsaitlər	4,950,000	3,960,000	990,000	15,155,261	25,055,261
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	4,261	23,499	462,862	5,199,247	5,689,869
Ticarət üçün qiymətli kağızlar	8,995,116	-	-	-	8,995,116
Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiya kağızları	-	-	2,504,676	-	2,504,676
Digər maliyyə aktivləri	3,421	-	-	-	3,421
Cəmi maliyyə aktivləri	34,589,273	3,983,499	3,957,538	20,354,508	62,884,818
Öhdəliklər					
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	12,911,505	-	-	11,684,293	24,595,798
Müştəri hesabları	1,226,738	-	67,198	-	1,293,936
Digər maliyyə öhdəliyi	23,718	-	-	-	23,718
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	14,161,961	-	67,198	11,684,293	25,913,452
31 dekabr 2014-cü il tarixinə xalis likvidlik çatışmazlığı	20,427,312	3,983,499	3,890,340	8,670,215	36,971,366
31 dekabr 2014-cü il tarixinə məcmu likvidlik çatışmazlığı	20,427,312	24,410,811	28,301,151	36,971,366	

Bank Melli İran Bakı Filialı
Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər
(Azərbaycan Manatı ilə)

22 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

31 dekabr 2013-cü il tarixində gözlənilən ödəmə müddətlərinə görə təhlil aşağıda göstərilir:

	1 ayadək	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədək	1 ildən artıq	Cəmi
Aktivlər					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	27,704,586	-	-	-	27,704,586
Digər banklar və maliyyə institutlarından alınacaq vəsaitlər	12,363,255	-	-	12,606,250	24,969,505
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	41,614	16,508	812,095	3,991,028	4,861,245
Digər maliyyə aktivləri	3,785	-	-	-	3,785
Cəmi maliyyə aktivləri	40,113,240	16,508	812,095	16,597,278	57,539,121
Öhdəliklər					
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	37,376,585	9,806,250	-	-	47,182,835
Müştəri hesabları	2,627,424	9,022	212,030	625	2,849,101
Digər maliyyə öhdəliyi	43,092	-	-	-	43,092
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	40,047,101	9,815,272	212,030	625	50,075,028
31 dekabr 2013-cü il tarixinə xalis likvidlik çatışmazlığı	66,139	(9,798,764)	600,065	16,596,653	7,464,093
31 dekabr 2013-cü il tarixinə məcmu likvidlik çatışmazlığı	66,139	(9,732,625)	(9,132,560)	7,464,093	

Bank rəhbərliyinin fikrincə aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətlərinin və faiz dərəcələrinin uyğunluğu və/və ya nəzarət olunan uyğunsuzluğu Bankın idarə olunması üçün əsas amillərdir. Ümumiyyətlə, banklarda bu göstəricilərə tam uyğunluq təmin edilmir. Belə ki, əməliyyatlar çox zaman qeyri-müəyyən müddətə aparılır və fərqli xarakter daşıyır. Bu göstəricilər üzrə uyğunsuzluq potensial olaraq gəlirliliyi artırır, lakin eyni zamanda zərərin baş vermə riskini yüksəldə bilər. Aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətləri, eləcə də ödəmə müddətləri tamamlandıqdan sonra faiz hesablanan öhdəliklərin münasib dəyərlə əvəz edilməsi imkanı, Bankın likvidliyinin və faiz dərəcələri və mübadilə məzənnələrinin dəyişəcəyi halda onun risklərinin qiymətləndirilməsi üçün əsas amillər hesab olunur.

Rəhbərlik hesab edir ki, müştəri hesablarının böyük hissəsinin “1 ayadək” statusuna malik olmasına baxmayaraq, həmin vəsaitlərin əmanətçilərin sayına və növünə görə diversifikasiyası, eləcə də Bankın təcrübəsi göstərir ki, bu cür vəsaitlər Bankın fəaliyyəti üçün uzunmüddətli və sabit maliyyə mənbəyi yaradır.

23 Şərti Öhdəliklər

Məhkəmə prosedurları. Vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyət gedişində Banka qarşı irəli sürülə biləcək iddialarla əlaqədar Rəhbərlik öz təxminlərinə, daxili və peşəkarların məsləhətlərinə əsasən hesab edir ki, bu iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli zərər baş verməyəcəkdir və müvafiq olaraq hazırkı maliyyə hesabatlarında zərərlərin ödənilməsi üçün hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergi qanunvericiliyi. Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Bankın əməliyyatlarına və fəaliyyətinə tətbiq edilən bu cür qanunvericiliyə dair Rəhbərliyin şərtlərinə müvafiq orqanlar tərəfindən etiraz edilə bilər. Azərbaycan Respublikasında cərəyan edən son hadisələr göstərir ki, vergi orqanları qanunvericiliyi və mühakimələri şərh edərkən daha inandırıcı mövqe nümayiş etdirə bilər və keçmişdə nəzərdən keçirilməyən əməliyyat və fəaliyyətlərə yenidən baxa bilər. Bunun nəticəsində Banka qarşı böyük məbləğdə əlavə vergilər, cərimələr və faizlər hesablanıla bilər. Vergi orqanları tərəfindən vergi ödəyicisinin son bir təqvim ilindən çox olmayan fəaliyyəti yoxlanıla bilər. Qanunvericiliklə müəyyən olunmuş xüsusi hallarda yoxlama daha artıq dövrləri əhatə edə bilər.

Kapital məsrəfləri ilə bağlı öhdəliklər. 31 dekabr 2014-cü il tarixində Bankın binaları və avadanlıqları, yaxud hər hansı digər sahəsi ilə əlaqədar olaraq müqavilə üzrə kapital məsrəfləri ilə bağlı öhdəlikləri olmamışdır.

Əməliyyat lizinqi ilə bağlı öhdəliklər. 31 dekabr 2014-cü il tarixində Bankın ləğv oluna bilməyən əməliyyat lizinqi ilə bağlı əhəmiyyətli öhdəlikləri olmamışdır (2013: sıfır).

Normativlərə və digər tələblərə uyğun hesablamalar. Rəhbərlik yerli qanunvericiliyin tələblərini şərh edərkən və Bankın aldığı borc vəsaitləri üzrə müqavilələrdə nəzərdə tutulan xüsusi şərtlərə riayət edib-etməməsini müəyyən edərkən mülahizələr irəli sürmüşdür. Bu mülahizələrə hesablamaların aparılma metodları və bu cür xüsusi şərtlərə potensial uyğunsuzluq hallarının Banka təsiri daxildir. Rəhbərlik öz yanaşmasına və istifadə etdiyi qaydalara əsasən hesab edir ki, hazırkı maliyyə hesabatlarında qeydə alınan uyğunsuzluq hallarının maliyyə hesabatlarına təsirinin müəyyən edilməsi və nəzərə alınması düzgün şəkildə aparılmışdır. Əgər rəhbərliyin yanaşmasının düzgün olmadığı sübut olunarsa, Banka qarşı cərimələr və ya digər sanksiyalar tətbiq edilə bilər.

Kreditlərlə bağlı öhdəliklər. Bu maliyyə alətlərinin əsas məqsədi lazım olduqda müştərilərə maliyyə vəsaitlərinin təqdim edilməsini təmin etməkdir.

Kreditlərin təqdim edilməsi üzrə öhdəliklərə kreditlər, zəmanətlər kreditlərin verilməsi üçün rəhbərlik tərəfindən təsdiqlənməmiş məbləğlərin istifadə edilməyən hissəsi daxildir. Kreditlərin verilməsi üzrə öhdəliklər ilə əlaqədar, Bank istifadə edilməmiş məbləğlərin istifadə edilməli olduğu halda, potensial olaraq istifadə edilməmiş öhdəliklərin ümumi məbləğinə bərabər məbləğdə zərərin yaranması riskinə məruz qalır. Lakin, kreditlərin verilməsi üzrə öhdəliklərin böyük hissəsi müştərilərin ödəmə qabiliyyəti ilə bağlı müəyyən tələblərə əməl etməsindən asılı olduğuna görə, ehtimal edilən zərərlərin məbləği istifadə edilməmiş öhdəliklərin ümumi məbləğindən azdır. Adətən uzunmüddətli öhdəliklər qısamüddətli öhdəliklər ilə müqayisədə daha yüksək kredit riskinə malik olduğu üçün, Bank kreditlərlə bağlı öhdəliklərin ödəmə müddətinəqədər qalan müddətə nəzarət edir.

İstifadə edilməmiş kredit xətləri, akkreditivlər və zəmanətlər üzrə müqavilədə nəzərdə tutulan ümumi borc məbləği mütləq şəkildə pul vəsaitləri üzrə gələcək tələbləri əks etdirmir, belə ki, həmin öhdəliklərin müddəti borcalana vəsaitlər təqdim edilmədən başa çatır və ya ləğv oluna bilər.

24 Kapitalın İdarə Edilməsi

Kapitalın idarə olunmasında Bankın məqsədi Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının (“ARMB”) kapitalın məbləği ilə bağlı müəyyən etdiyi tələblərə riayət edilməsini, Bankın fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin və kapitalın adekvatlığı əmsalının 12% həcmində saxlanması üçün kifayət qədər kapital bazasının saxlanılmasını təmin etməkdir. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının müəyyən etdiyi kapital adekvatlığı əmsallarına riayət edilməsinə Bankın müdir və müdir müavinləri, Baş Mühəsib, Daxili Audit Departamentinin Direktoru tərəfindən baxılmış və təsdiqlənmiş müvafiq hesablamalardan ibarət aylıq hesabatlar vasitəsilə nəzarət edilir. Kapitalın idarə olunmasının digər məqsədləri hər il qiymətləndirilir.

ARMB-nin kapitalın məbləği ilə bağlı mövcud tələblərinə görə banklar: (a) məcmu kapitalın minimum məbləğini 50,000 min AZN həcmində saxlamalı; (b) məcmu kapitalın risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlərə nisbətini (“məcmu kapitalın adekvatlığı əmsalı”) minimum 12% və (c) 1-ci dərəcəli kapitalın risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlərə nisbətini (“1-ci dərəcəli kapitalın adekvatlığı əmsalı”) minimum 6% və ya yuxarı saxlanılmasını təmin etməlidir.

Rəhbərlik 31 dekabr 2014-cü il tarixində Bank tərəfindən ARMB-nin normalarına riayət edildiyini hesab edir.

25 Maliyyə Alətlərinin Ədalətli Dəyəri

Amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2014-cü il		31 dekabr 2013-cü il	
	Balans Dəyəri	Ədalətli Dəyər	Balans Dəyəri	Ədalətli Dəyər
Maliyyə aktivləri				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	20,636,475	20,636,475	27,704,586	27,704,586
Digər banklar və maliyyə institutlarından alınacaq vəsaitlər	25,055,261	25,055,261	24,969,505	24,969,505
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	5,689,869	5,689,869	4,861,245	4,861,245
Ticarət üçün qiymətli kağızlar	8,995,116	-	-	-
Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiya kağızları	2,504,676	2,504,676	-	-
Digər maliyyə aktivləri	3,421	3,421	3,785	3,785
Amortizasiya olunmuş maya dəyərində cəmi maliyyə aktivləri	62,884,818	53,889,702	57,539,121	57,539,121

	31 dekabr 2014-cü il		31 dekabr 2013-cü il	
	Balans Dəyəri	Ədalətli Dəyər	Balans Dəyəri	Ədalətli Dəyər
Maliyyə Öhdəlikləri				
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	24,595,798	24,595,798	47,182,835	47,182,835
Müştəri hesabları	1,293,936	1,293,936	2,849,101	2,849,101
Digər maliyyə öhdəlikləri	23,718	23,718	43,092	43,092
Amortizasiya olunmuş maya dəyərində cəmi maliyyə öhdəlikləri	25,913,452	25,913,452	50,075,028	50,075,028

Bank Melli İran Bakı Filialı
Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər
(Azərbaycan Manatı ilə)

26 Maliyyə Alətlərinin Qiymətləndirmə Kateqoriyaları üzrə Təqdim Edilməsi

BMS 39, *Maliyyə Alətləri: Tanınması və Qiymətləndirilməsi* Standartına uyğun olaraq Bank maliyyə aktivlərini aşağıdakı kateqoriyalara təsnifləşdirir: (a) kreditlər və debitor borcları; (b) satıla bilən maliyyə aktivləri; (c) ödəniş tarixinədək saxlanılan maliyyə aktivləri və (d) mənfəət və zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə əks etdirilən maliyyə aktivləri ("MZƏD"). "Mənfəət və zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə əks etdirilən maliyyə aktivləri" kateqoriyası iki alt-kateqoriyaya bölünür: (i) ilkin uçot zamanı bu kateqoriyaya aid edilmiş aktivlər və (ii) ticarət üçün maliyyə aktivləri.

31 dekabr 2014-cü il tarixinə maliyyə aktivlərinin növləri ilə yuxarıda qeyd edilən qiymətləndirmə kateqoriyalarının üzləşdirilməsi aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Kreditlər və debitor borcları	Satıla bilən aktivlər	Cəmi
Maliyyə aktivləri			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	20,636,475	-	20,636,475
Nağd pul	854,582	-	854,582
ARMB-dəki qalıqlar	12,500,168	-	12,500,168
Müxbir hesablar	7,281,725	-	7,281,725
Digər banklar və maliyyə institutlarından alınacaq vəsaitlər	25,055,261	-	25,055,261
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	5,689,869	-	5,689,869
Korporativ kreditlər	3,982,967	-	3,982,967
Mənzil təmiri	1,590,373	-	1,590,373
İstehlak kreditləri	1,673,350	-	1,673,350
Ticarət və xidmət sektoruna verilmiş kreditlər	1,007,026	-	1,007,026
Tikinti sektoruna verilmiş kreditlər	12,465	-	12,465
Avtomobil kreditləri	2,114,703	-	2,114,703
İstehsal sektoruna verilmiş kreditlər	94,912	-	94,912
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	(4,785,927)	-	(4,785,927)
Ticarət üçün qiymətli kağızlar	-	8,995,116	8,995,116
Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiya kağızları	2,504,676	-	2,504,676
Digər maliyyə aktivləri	3,421	-	3,421
Cəmi maliyyə aktivləri	53,889,702	8,995,116	62,884,818
Qeyri-maliyyə aktivləri	13,700,022	-	13,700,022
Cəmi aktivlər	67,589,724	8,995,116	76,584,840

Bank Melli İran Bakı Filialı
Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər
(Azərbaycan Manatı ilə)

26 Maliyyə Alətlərinin Qiymətləndirmə Kateqoriyaları üzrə Təqdim Edilməsi (davamı)

31 dekabr 2013-cü il tarixinə maliyyə aktivlərinin növləri ilə yuxarıda qeyd edilən qiymətləndirmə kateqoriyalarının üzləşdirilməsi aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Kreditlər və debitor borcları	Satıla bilən aktivlər	Cəmi
Maliyyə aktivləri			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	27,704,586	-	27,704,586
Nağd pul	1,046,370	-	1,046,370
ARMB-dəki qalıqlar	20,549,019	-	20,549,019
Müxbir hesablar	6,109,197	-	6,109,197
Digər banklar və maliyyə institutlarından alınacaq vəsaitlər	24,969,505	-	24,969,505
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	4,861,245	-	4,861,245
Korporativ kreditlər	3,078,634	-	3,078,634
Mənzil təmiri	1,655,959	-	1,655,959
İstehlak kreditləri	1,349,904	-	1,349,904
Ticarət və xidmət sektoruna verilmiş kreditlər	813,048	-	813,048
Tikinti sektoruna verilmiş kreditlər	19,895	-	19,895
Avtomobil kreditləri	1,584,309	-	1,584,309
İstehsal sektoruna verilmiş kreditlər	112,717	-	112,717
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	(3,753,221)	-	(3,753,221)
Digər maliyyə aktivləri	3,785	-	3,785
Cəmi maliyyə aktivləri	57,539,121	-	57,539,121
Qeyri-maliyyə aktivləri	14,048,649	-	14,048,649
Cəmi aktivlər	71,587,770	-	71,587,770

27 Əlaqəli Tərəflərlə Əməliyyatlar

Tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar eyni Bankın nəzarəti altında olsun və ya onlardan biri digərinə nəzarət edə bilsin və yaxud maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı qərar qəbul edərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər arasındakı münasibətləri nəzərə alarkən həmin münasibətlərin yalnız hüquqi formasına deyil, iqtisadi məzmununa da diqqət yetirilir.

27 Əlaqəli Tərəflərlə Əməliyyatlar (davamı)

	31 dekabr 2014-cü il		31 dekabr 2013-cü il	
	Əlaqəli tərəflərlə olan qalıqlar	Maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ	Əlaqəli tərəflərlə olan qalıqlar	Maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ
Müştərilərə verilmiş kreditlər		10,475,796	-	8,614,466
- bank üzərində əhəmiyyətli təsiri və ya birgə nəzarəti olan müəssisələr	-		-	
- bankın rəhbər inzibatçı işçiləri və onların yaxınları	182,182		134,872	
Ehtimal edilən zərər üzrə ehtiyat		(4,785,927)		(3,753,221)
- bank üzərində əhəmiyyətli təsiri və ya birgə nəzarəti olan müəssisələr	-		-	
- bankın rəhbər inzibatçı işçiləri və onların yaxınları	(1,822)		(2,696)	
Müştəri hesabları		1,293,936		2,849,101
- bank üzərində əhəmiyyətli təsiri və ya birgə nəzarəti olan müəssisələr	-		-	
- bankın rəhbər inzibatçı işçiləri və onların yaxınları	24,706		40,250	

Baş rəhbərliyə ödənişlər haqqında məlumat aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Qısamüddətli ödənişlər - əmək haqqları və mükafatlar	139,524	121,089
Cəmi	139,524	121,089

31 dekabr 2014-cü il tarixində tamamlanan il ərzində Bankın müdir və müdir müavinlərindən ibarət olan baş rəhbərliyin əmək haqqı xərcləri maaş və müavinətlərdən ibarət olmuş və BMS 19 "İşçilərə verilən mükafatlar" Standartına uyğun olaraq qısamüddətli ödənişlər kimi təsnifləşdirilmişdir.

28 Hesabat Dövründən Sonra Baş Vermiş Hadisələr

Hesabat dövründən sonra açıqlanma üçün heç bir vacib əməliyyat qeydə alınmamışdır.